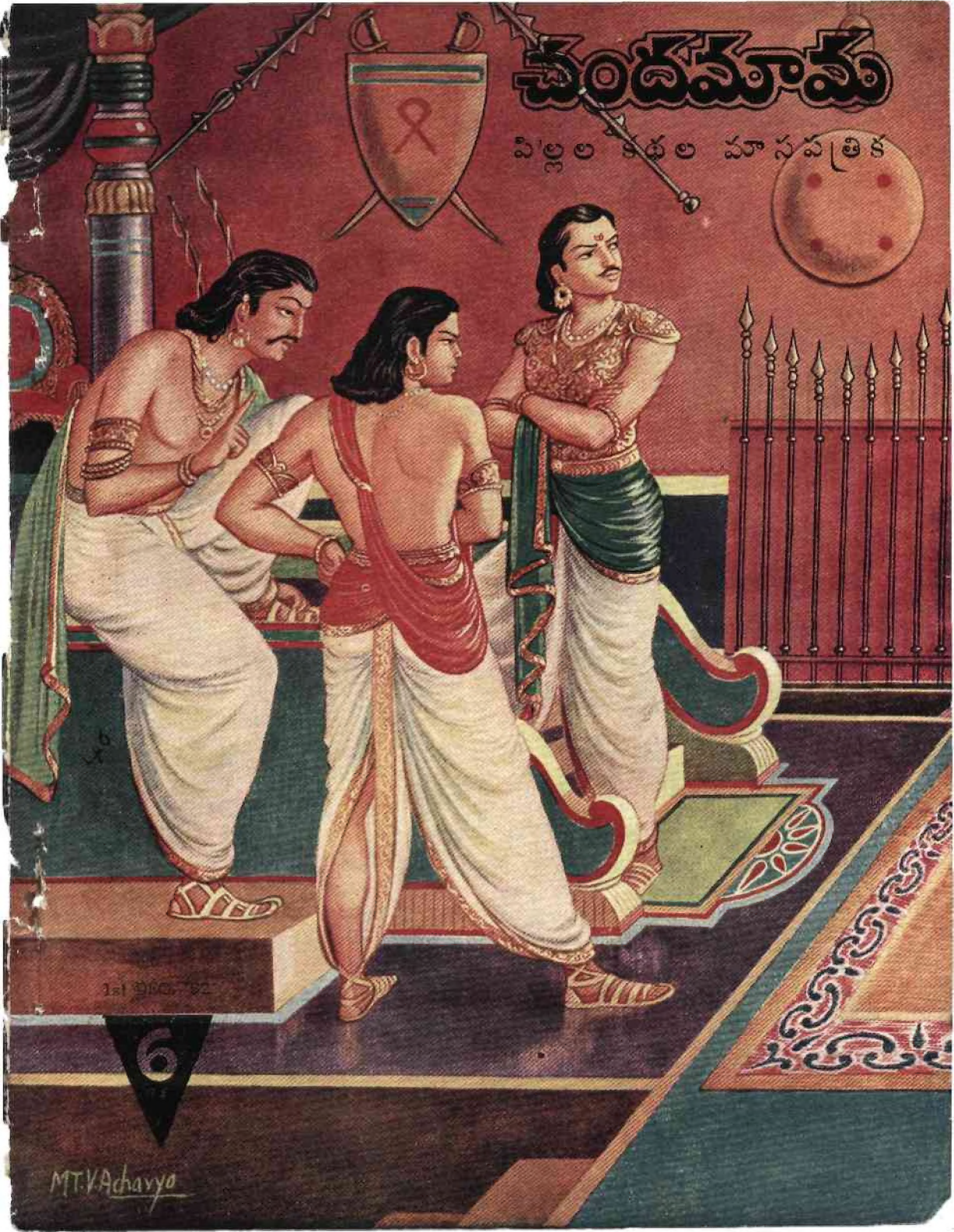

చందమామ

విల్లలి కథల మాసపత్రిక

1st 966, 92

6

M.T.V. Acharya

బహుమతి
పొందిన వ్యాఖ్య

నిర్భయం

పంపినవారు :
జి. వి. రమణ - ఆనంతపురం

త్వరలోక విడుదల!!

రాజాపొడవన్న
పుట్టిల్లు
పాడ్యూటర్, జిర్కర్
డాక్టర్ రాజారామ్

కె.వి. శర్మ

ఇంద్ర జనక దిస్ట్రీబ్యూటర్స్ బెజవాడ సి.వి.కె. తెలంగాణా, మద్రాసులో మిత్రా దిస్ట్రీబ్యూటర్స్ నెల్లూరు

విందులకు కొన్ని తోసు
కొన్ని వెళ్ళుము

MORTON'S

క్రేషన్ మైన స్వీట్స్

క్రీము టాఫీస్, మధ్య

క్రొత్త ఫలము లతో నున్న

స్వీట్సులను అడగండి

సి. అండ్ ఇ. మార్కెట్ (ఇండియా) లి

450

పాఠకులకు మనవి

పైనెల చందమామ కాపీలు యానెల
చివరివారంలో పోస్టు అవుతవి. సకాలంలో
అందనివారు, వారి పోస్టాఫీసులో ఫిర్యాదు
చేస్తూ, వెంటనే మాకు తెలియపర్చు
గోరుతాము.

చందమామ పబ్లికేషన్స్

DISCOUNT 25 %

జగత్ అట్లాసు (తెలుగులో)

JAGAT ATLAS IN TELUGU

దీనిలో ఇండియా, పాకిస్తాన్ల మ్యాపుల
తోబాటు, యితర ముఖ్యదేశాల పటములు,
వాతావరణ, భౌతిక సంపదలను చూపు
పటములు జేర్చబడి యున్నవి.

ప్రతి వెల: రు. 1-0-0

ముఖ్య వివరణలతో రు. 1-8-0

In English Language

NEW RASHTRIYA ATLAS Geo-
graphical and Historical coloured
with useful Notes ... Rs. 2/8/-

Jagat Atlas in Hindi
with useful Notes ... Rs. 1/5/-

Maps and Alphabet Chart in Tamil,
Telugu, English, Hindi, Bengali,
Kannada and Urdu available. Price
As. 6. each. Please write in English
with advance to:

Indian Book Depot,
Deputy Ganj, Delhi.

**నడ
చూడండి!**

ఆంధ్రదేశమున ముఖ్యకేంద్రములలో
ప్రదర్శింపబడుచున్నది!

కె.కె. ప్రొడక్షన్స్ వారి

ఆర్ కె వి

తంగం... ప్రేమనజ్జిర్... తిక్కురిసి నటించినది... **తెలుగు**

డైరెక్టర్... మోహన్ రావు

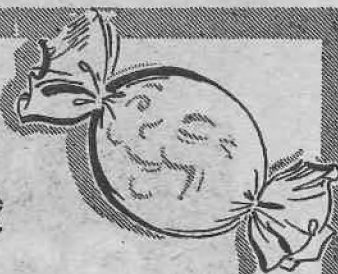
పాటలు : సంగీతం : ఛాట్రాఫ్ :
దేవులపల్లి కృష్ణశాస్త్రి ... పి.యస్.నివాకర్ ... ఇ.ఆర్.కూపర్
F.R.S.A. (ENG)

ఈ సంచికలో యివి చదువుకోండి

విషయము	పేజీ	విషయము	పేజీ
పిల్లిపిల్లల పోరు	... 10	వేదవాక్కు	... 29
పూలమాల	... 12	పండితుని పిలక	... 33
పాడుపడిన పూరిగుడిసె	... 13	కిలాడి	... 39
రత్నకిరీటం	... 17	వదిన గొప్పది	... 42
న్యాయ కత్తెర	... 25	పొట్టివాడు	... 47

ఇవన్నీగాక ఇంద్రజాలం, ఫోటో వ్యాఖ్యలపాటి
ఆకర్షవంతమైన మరికొన్ని క్రొత్తకథలు వున్నై.

మధుర మందహాసములు

మీ బిడ్డకు, ప్రియమైన

లాజిస్టులు, పెప్పర్ మెంట్లు,
టాఫీలు, చాకెట్లు

M. A. P. INDUSTRIES
TONDIARPET : MADRAS - 21

పాపలా! 'పుట్టిల్లు' పాపాయిని చూచారా : పాపం కెప్పుడుని ఏడుస్తోంది కదూ? ఎందుకు పాపా ఏడుస్తున్నావ్? అంటే మా అమ్మ ఏడుస్తోంది అంది. ఏమే అమ్మా ఎందుకేడుస్తున్నావ్? నాన్న కొట్టారు. ఎందుకు నాన్నా అమ్మను కొట్టావ్? నాన్న మాట్లాడడు. నాన్నది అంతా దౌర్జన్యం—నాన్న చెప్పినట్లు అమ్మచినారీ 'పుట్టిప్రణాన్ని కొట్టినా తిట్టినా పదాలి—నాన్న మగాడట అప్పు ఆడదట' అదే అమ్మచేసిన పాపం.

పాపం అమ్మ అన్నీభరించింది. కానీ నాన్న మరో దొరసానిని చేపట్టి అమ్మను ఆవస్థలుపెట్టి గెంటేశాడు. అమ్మకు పాపం పాపాయికప్పు ఆధారంలేదు. అమ్మ చచ్చిపోదాం అనుకుంది. పాపాయి కోసం అమ్మ బ్రతికింది.

ఆడదానికి స్వంతంగాబ్రతికే అవకాశంలేకపోవటమే పాపకు కష్టాల కారణం అనుకుంది. స్వతంత్ర్యవృత్తి నేర్చుకుంది పాపాయికి బొమ్మలన్నీ కొన్నది. చదువుచెప్పి పెద్దవాడ్నిచేసింది అమ్మ. పాపాయి పెద్దవాడై నాన్నచేనే అన్యాయాలు లెఖపెట్టి చెప్పాడు. అమ్మలకు అన్యాయంచేసి పాపలభవిష్యత్తు పాడుచెయ్యద్దని ముద్దుగా చెప్పాడు.

ఆ పాపను చూచారా! ఆ పాప 'పుట్టిల్లులో' త్వరలో అన్ని నినమా హుల్లలోకి వస్తాడు ప్రతిచోట మీరాపాపని పరికరించి స్నేహంచేసుకోండి. అమ్మని తీసుకెళ్ళమనింది.

'పుట్టిల్లు'

డోంగ్రేగారి

బాలామృతం

బలహీనమైన బిడ్డలకు పుష్టినిచ్చి, పండ్లు మొలిచేటప్పుడు ఆయ్యే విరేచనములు నిలిపి, బలమును ఆరోగ్యము నిచ్చును.

K. T. Dongre & Co., BOMBAY-4

మన్నికకు, నమ్మికకు, ఎన్నదగినవి!

అరుణాదుస్తులు

Aruna
DRESSES

బిన్నీవారి వస్త్రములతో
తయారు చేయబడినవి

ఎజెన్సీ వివరాలకు :

అరుణాద్రెస్ మాన్యు ఫ్యాక్చరీంగ్ కంపెనీ

K81, చిక్ పేట, బెంగుళూరు - 2

న మ్మిక !

...

అత్యుత్తమమైన టాయిలెట్ సబ్బులో
ఏమేమి మీరు కావలెనంటారో, అవన్నీ
మైసూరు శాండల్ సబ్బులో
కలవని నమ్మకముగా చెప్పగలము

ప్రతిచోట దొరుకును

గవర్నమెంటు పోప్ ఫ్యాక్టరీ
బెంగుళూరు

పిల్లలందరూ కోరేవి!

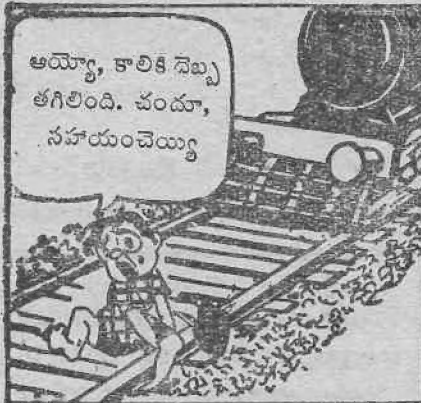
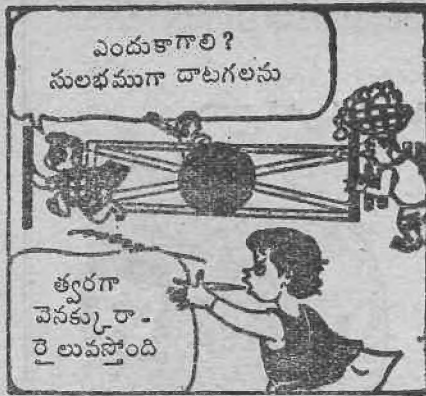
గూకోస్, పాలు
మీగడపంచూర
ఇటమినా తో
తయారు చేయ
బడినది.....

పెరికన్ టూఫలు

ఆంధ్ర, నైజామ్స్ & ఓరిస్సాలలో ఏజెంట్లు: టెరిటోరియల్ ఏజెన్సీస్, విజయవాడ.

బ్రాంచి: తిమ్మన్న చెర్ల (R. S. గుంతకల్లు)

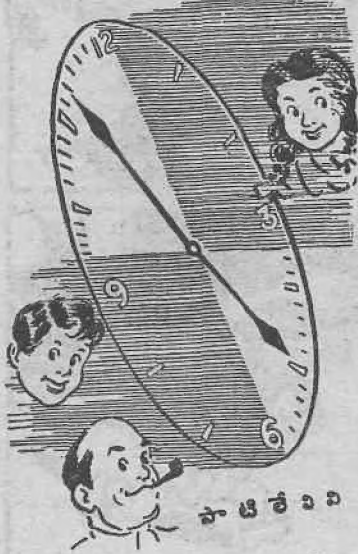
చందూ యొక్క సాహసకృత్యములు

ది తాత ఆయిల్ మిల్స్ కంపెనీ లిమిటెడ్

ఏవయస్సులో నైనా,

ఏవేళ నైనా

పాటికే వివి

కే. సి. పి. వారి కృష్ణ

పిప్పర మెంట్లు

ది

కే. సి. పి.

లిమిటెడ్,

పుయ్యూరు, కృష్ణా జిల్లా

SISTAS-K.C.-1
TEL

గ్రామఫోనులు, రికార్డులు, స్పీర్ పార్డులు టోకు-చిల్లర వ్యాపారములో

గత 25 సం॥ నుండి ఖ్యాతిగాంచిన సంస్థ

సరికొత్తవి, పాతవి హెచ్. ఎమ్. వి. గ్రామ ఫోన్లు, కొలంబియా, గ్రామోఫోన్, తదితర రకముల రికార్డులు, సౌండ్ బాక్సులు, మెయిన్ స్ప్రింగులు, గ్రామఫోన్ స్పీర్ హార్డులు, సూడులు దొరుకును.

వివరములు కోరువారు 4 అణాల

ప్యాంపులతో వ్రాయవలెను.

తెలుగు రామాయణము: 6 రికార్డుల సెట్టు, సావిత్రి 2 రికార్డుల సెట్టు - మొత్తం 8 రికార్డులు కలిపి రూ. 24-0-0.

ఏ వేషముకుగాని, పోస్టాఫీసుకుగాని, ఐర్వులు మేమేధించి పంపెదము. ప్రతి ఆర్డరుకోసం అడ్వాన్సు పంపవలెను.

సీతాఫోన్ కంపెనీ-బెంగళూరు - 2

మిశ్రమ లోహముపైన బంగారురేకు

అతికించి తయారు చేయబడిన

రాజా ఆభరణములు 10 సం॥ గ్యారంటీ

2.2" సైజు మిరియం, వంకీ, డిజైనుల

గాజులు బత 1 కి రూ. 7-0-0.

ఆడరుట్లో అన్ని ఆభరణముల కేటలాగు పంపబడును. పోస్టేజీ 1-0-0 అదనము.

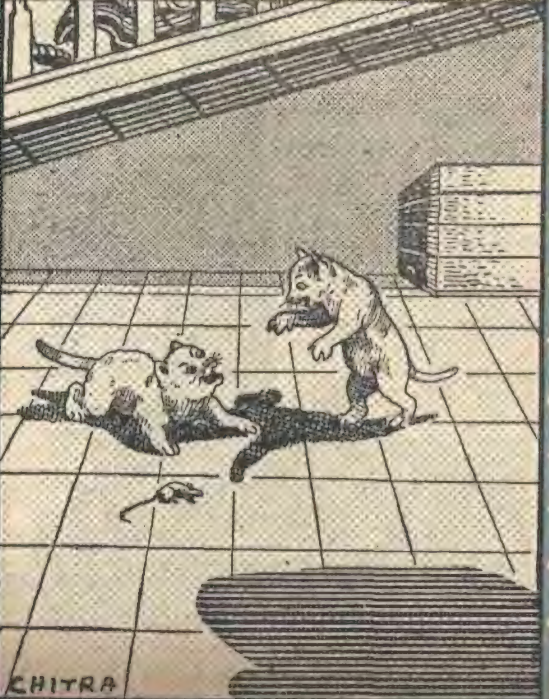
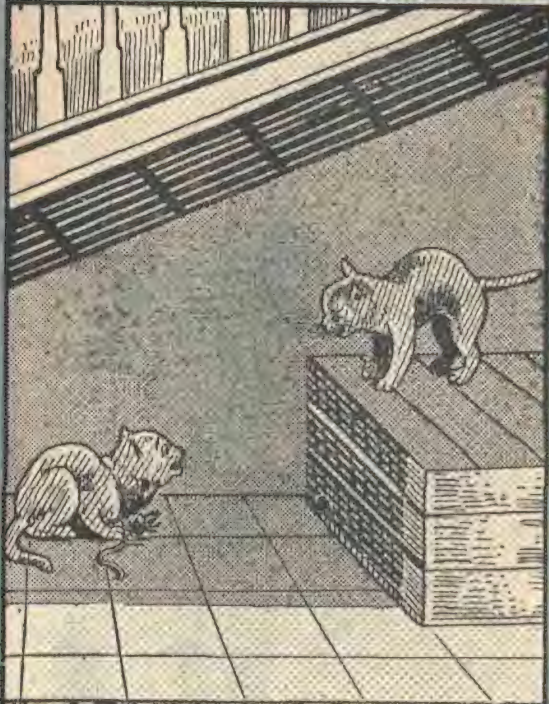
రాజాగోల్డు కవరింగు కంపెనీ (రిజిస్టర్డ్) రాజాబిల్డింగు :: మచిలీపట్నం.

సంపుటి 11 : డిశంబర్ 1952 : సంచిక 6

మేము కోరినదే తడవుగా పాఠకులు పంపిన సలహాలతో 'కథలతాతయ్య' తపాలాసంచి నిండుగా వుంటున్నది. వచ్చిన ప్రతి ఉత్తరంలోనూ ఉత్సాహం కనిపిస్తున్నది. ఇటుపైన ఒకపేజి, అరపేజి కథలుకూడా మళ్ళీ వేయదలిచాము. కథ ఎంత చిన్నదైతే, అది బాగున్న దనిపించటానికి అంతకష్టం. కనుక, ఈరకం చిన్న కథలు వ్రాసి పంపటంలో ఎక్కువ శ్రద్ధ వహించవలసి వుంటుంది. ముఖ్యంగా, మన సారస్వతంలో హాస్యరసం పోషించే కథలు చాలాతక్కువ. ఈ విషయంలో కృషిచేసి, ఇంతవరకు వెలువడని చక్కటి హాస్యకథలు పంపితే, వాటిని చందమామ ఆనందంతో అందుకొంటుంది. ఈ సంచికలో ప్రకటించిన 'వదిన గొప్పది' అనే కథ నిజానికి ఒక గొప్ప కథ. ఇటువంటి చక్కటి జానపద గాథలతో మన చందమామను అలంకరించటానికి యత్నిద్దాము.

పిల్లల పోరు

హోరుగాలి కొడుతున్నది.
జోరున జడి పడుతున్నది.
పెనుతుపాను దెబ్బలు తిని
జగతి ఉలికిపడుతున్నది.

ఉగుతున్న దిలొక్కటి
ఆ తాపుల కుయ్యెగా.
జోగుతున్న దొక అబిడ
ఇంటిలోన మగతలుగా.

ఇంతటిలో ఇంతటిలో
నివసించే రెండు పిల్లి
పిల్లలకూ వచ్చిందొక
తగవు చిన్నఎలుకవల్ల.

చిక్కిందొక పిల్లిపిల్ల
కది; అంతట ఎరిగి జాడ
పరిగిడి చేరిందక్కడ
జంట పిల్లికూన కూడ.

తగవులాడ సాగినాయి
అవి రెండూ ఒకత్తుటిలో.
వాదులాడ సాగినాయి
ఒండొంటిని చీకటిలో.

ఒకటన్నది—'ఎలుక నాది.
దీనిని పట్టింది నేను.'
రెండవదన్నది—'నాకూ
హక్కుందంటాను నేను!'

మొదటిదన్న ద్రాగహించి
 'చూస్తా నేం చేస్తావే?'
 రెండవ దన్నది—'చూదాం,
 ఎలా దెబ్బకాస్తావే?'

గుర్రు గుర్రుమని రెండూ
 పోరుకాడ సాగినాయి.
 కప్పు ఎగిరిపోయేట్టుగ
 కలబడి చెలరేగినాయి.

అదనుచూచి ఎలుక పారి,
 ప్రాణం దక్కించుకొంది.
 పిల్లల కాట్లాటవల్ల
 ఇంటావిడ మేలుకొంది.

చెవులుపట్టి రెండిటినీ
 బయట వినరి, మూసికొంది
 తలుపులు, మరిరాకుండా
 లోన గడియ వేసికొంది.

చలిలో జడిలో గడగడ
 పిల్లిపిల్ల లడలినాయి.
 కొనఊపిరితో ఉదయం
 ఇంటివైపు తరలినాయి.

పిల్లిపిల్లలకు రెంటికి
 పొందు కుదరలేదు గనుక,
 చేజిక్కిన ఎలుక పోయి,
 చలిలో వణికాయి వెనుక.

పూలమాల

అనగనగనగా ఒక రాజు. ఆ రాజుకు అపురూపమైన భద్రావతి అనే అందాల కూతురు. యుక్తవయస్సురాగానే అమెకు పెళ్ళిచేస్తామని స్వయంవరం చాటింపించారు. దేశదేశాలనుండి అనేకమంది రాజకుమారులు వచ్చారు.

తను మూడు ప్రశ్నలు వేస్తారనీ, ఆ ప్రశ్నలకు నచ్చిన జవాబులు యెవరు చెప్పగలరో వారిని పెళ్ళాడుతాననీ భద్రావతి ప్రకటించింది. ఏమి ప్రశ్నలు వేస్తుందోనని అందరూ చెవులు రిక్కించుకొనివున్నారు.

అందరూ విందు యేర్పాటయిన హాలులోకి వెళ్ళి కూర్చున్నారు. రాజకుమారి కూడా అక్కడికి వెళ్ళి, ఉచితాసనం ఆలంకరించి, రెండు చేతులతోనూ పూలమాల పట్టుకుకూర్చున్నది. ఆ వచ్చిన రాజకుమారులందరినీ ఒకరితరువాత ఒకరిని వరసగా పిలిచి మొదటి ప్రశ్న వేసింది; 'ఈ విందు ఆరగించటానికి మీకుగల అర్హత యేమిటి?' అని. ఎవరిగప్పలు వారు చెప్పకొన్నారు. తమతమ మోదాలు వెల్లడించారు. చివరకు మిగిలిన చంద్రగుప్తుడు అనే రాజకుమారుడు 'రాజకుమారి! నేను ఆకలితో వున్నాను. ఇదే నాకు గల అర్హత' అన్నాడు. భద్రావతి ముఖంలో తృప్తి కనబడింది.

తరువాత 'పెళ్ళి ఐనతరువాత నన్నెలా చూస్తారు?' అని అడిగింది. ఇందుకు కొందరు 'దేవతగా పూజిస్తా'మన్నారు. 'యజమానిగా వీలుకో'మని అన్నారు మరికొందరు. 'నీకు గులాముగా వుంటా'మని మాటయిచ్చారు యింకొందరు. చివరకు చంద్రగుప్తుడు 'నిన్నొక ప్రాణమిత్రునిగా, నీవేనేను, నేనేనీవుగా యెంచుకొందాను' అని చెప్పాడు. ఈ మాటకు భద్రావతి ముఖం వికసించింది.

ఇక మూడవ ప్రశ్న: సరే, పెళ్ళాడితే నాకు యేమిటిస్తారు? అని అడిగింది. ఈ ప్రశ్నకు రాజకుమారులందరూ పోటీపడి, 'చంద్రహారమిస్తా'నని ఒకరు, 'నా సర్వస్వమూ నీదే' అని మరి వెకరు, 'నీవేంకోరుకుంటే అదే యిస్తా'నని ఇంకొకరు ఇష్టమొచ్చినట్టుగా వర్ణించారు. చివరికి చంద్రగుప్తుడు ఒకే ఒక్క మాటలో 'నా హృదయమిస్తాను' అన్నాడు.

అమె చేతులలో పూలమాల అప్రయత్నంగా చంద్రగుప్తుని మెడలో పడింది. జయజయధ్వనులు ప్రతిధ్వనించినై.

అనంగరాజ్యాన్ని పూర్వం ఒకప్పుడు చక్రధర మహారాజు విలుతూ వుండేవాడు. ఆయన నివసించే రాజభవనం ఏడుతరాల కిందట నిర్మించింది. పూర్వులు ఆ భవనాన్ని ఏనాడు నిర్మించారో, అంతే. మళ్ళీ అది మరమ్మత్తు అనే మాటే ఎరుగదు.

రానురాను ఆ రాజభవనం శిథిలమైపోయి, కంటితో చూడటానికి అసహ్యం వేసే స్థితికి వచ్చింది. ఇంతకాలమైన తరవాత ఇప్పుడు మరమ్మత్తుమాట తలపెట్టి నట్టయితే, అది ఆయేపనికాదని మహారాజు ఉపేక్షచేసి పూరుకొన్నాడు.

కాని, చూడగా చూడగా, చక్రధరునికి ఈ సమస్య వెగటుపుట్టించింది. ఇక ఒక్క నిమిషమైనా ఆ భవనంలో నిలవటం రొత అనిపించింది. పైగా, ఎక్కడైనా మనసుకు అష్టాదశరమైన స్థలం చూచుకొని నివాసం ఏర్పరుచుకొవాలని బుద్ధిపుట్టింది.

ఈసంకల్పం కలిగిన వెంటనే చక్రధర మహారాజు క్షణమైనా ఆ భవనంలో నిలవ లేదు. పరివారాన్ని తీసుకొనిబయలుదేరాడు. పోయిపోయి, ఒక నదీతీరం చేరుకొన్నాడు.

నదీతీరమందు ఆయనపొందిన అనందం మాటలతో చెప్పటానికి అలవి కాదు. ఇక్కడికి రాగానే ఆయన శరీరమూ, మనస్సుకూడా ఒక కొత్త జీవంతో ప్రకాశింప సాగినై, ఈ కారణంచేత రాజు నదీతీరానికి చేరువలోనే ఒక కొత్త భవనం నిర్మించాలని సంకల్పించి, ఈ ప్రదేశం ఎవరిదో ఏమిటో కనుక్కొమ్మన్నాడు.

అక్కడనే, గుబురుగా పెరిగిన చెట్ల సందున ఏదో ఇల్లు కనిపించేసరికి అందరూ కలిసి అక్కడికిపోయి చూచారు. అది ఒక చిన్నకుటీరం.

ఆ కుటీరంలోపల తొంభైఏళ్ల ముసలిది ఒక రై ఉన్నది. తన కుటీరండ్గర్లకు వచ్చిన

ఆ జనం రాజు, పరివారమూ అని తెలిసి, ఆమె చాలా సంతోషించింది. వారిని తగు మర్యాదలతో ఆదరించి, 'మీరెందుకు బాబూ, ఇలా దయచేశారు?' అని అడిగింది.

అప్పుడు మంత్రి అమెతో "అవ్వా!— ఇక్కడ మా ప్రభువులకు ఎంతో సుఖంగా ఉన్నదని సెలవిస్తున్నారు. రాజభవనం నిర్మించేటందుకు ఇక్కడ విశాలమైన స్థలం కావాలి. కనుక, దారిలో ఉన్న నీ కుటీరాన్ని తీసివేయవలసిఉన్నది" అని చెప్పాడు.

అందుకు ముసిలిది "అయ్యో నా తండ్రీ!—రాజువారు భవనం కట్టుకుంటూ మంటే నే వద్దంటానా? అంతకంటే నాకు

మాత్రం కావాల్సిందేమున్నది? అయితే— ఈ కుటీరం ఏడుతరాలనాడు మా పూర్వులు కట్టించింది. ఇప్పుడు నాతరం వచ్చేసరికి, నేను చితికిపోయి వుండటంచేత కానీడబ్బు పెట్టి మరమ్మతునా చేయించలేక పోయాను. లేకపోతే పోయింది, నేను మట్టుకు ఈ పూరిపాక వదిలి పోలేను. ఎప్పటికైనా పంతుపడితే నేయించుకొంటా, లేకుంటే లేదు. కాని, ఈ స్థలంమాత్రం వదిలిపోలేను" అని చెప్పింది.

అప్పుడు మంత్రి మళ్ళీ వృద్ధురాలితో "ముసిలీ!—సరే, నువ్వు చెప్పిన మాట బాగానేవుంది. కాని, పిచ్చిపిచ్చి వూహలు పెట్టుకుని 'నేను ఇక్కడినుంచి కదలనూ' అంటేకాదు. అలా అనటం కేవలం మూర్ఖత అనిపించుకొంటుంది. ఈ కాస్త స్థలమూ వదిలేశావంటే, రాజువారు వారి రాజ్యంలో, నీకు యొక్కడ కావలిస్తే అక్కడ అంతకు పదిరెట్లు విస్తీర్ణంగల స్థానం ఇస్తారు. లేదా, 'నాకు స్థలం అక్కరలేదు, డబ్బేకావాలి' అంటావా కోరుకో. నీ యిష్టంవచ్చినంత ధనం యిప్పుడు తెప్పించియిస్తా' నన్నాడు. అందుకు ముసిలిది 'నాయనా!—నీ పెద్దపెద్ద స్థలాలూ నాకువద్దు. నీ ధనపు

రానులూ నాకు పనిలేదు. లక్ష రానీ పోనీ, ఈ కుటీరంలోనించి మట్టుకు నేను కదలబోయేదిలేదు. రాజుగారికి కావాలంటే నే వద్దనలేదే! నా కుటీరంజోలికి రాకుండా, ఈ విశాలప్రదేశంలో ఎక్కడైనా కట్టుకోమను భవనం' అని నిర్భయంగా చెప్పింది.

చెప్పేసరికల్లా పరివారం అందరూ ముసిలిదానికేసి మిరిచూచారు. 'మాటాడుతున్నది ఎవరితోనే ఒళ్ళుతెలియకుండా వుండే, దీనికి. దీనిబతుకెంత, దీని పూరిపాక ఎంత? లాగిపారెయ్యండి' అంటూ మంత్రి మండిపడ్డాడు.

అప్పుడు మహారాజు వారందరినీ శాంతపఱచాడు. అప్పుచెప్పిన మాటలను శ్రద్ధగా అలకించి, వాటిని సరిగా అర్థంచేసుకొన్నది మహారాజు ఒక్కడే. అప్పుచెప్పిన మాటలకు మహారాజు హృదయంలో గొప్ప సంచలనం కలిగింది.

అప్పుకు తన జన్మస్థలంమీదఉండే అభిమానానికి, అమెకు తన పూర్వకులమీద వుండే భక్తికి ఆయన విస్తుపోయాడు. ఈ మాటలు విన్నతరువాత, తను తలపెట్టిన పని ఎంతో తప్పిడంగా తోచింది. 'ప్రాజ్ఞుడనూ, ప్రభువునూ అయివున్న నాకు ఆ

ముసిలిదానిపాటికూడా ఆలోచన లేకపోయిందేనని విచారించాడు.

మంత్రినీ, పరివారాన్ని చేరబిలిచి, 'ఈ ముసిలిది నాకు ఒక గొప్పపాతం నేర్పింది. నేను నాయిల్లు చక్కబెట్టుకొని, నా పూర్వకుల గౌరవం నిలబెట్టాల్సింది విధి. నా విధిని నేను మరిచాను. అదృష్టవశంచేత మనం ఇక్కడికి రావడంతో ఈ అప్పు నా విధిని నాకు జ్ఞాపకంచేసింది.

'నే నిక నా రాజభవనానికి పోను. ఇక్కడనే ఈ చెట్లకిందనే మకాంచేసుకొని వుంటాను. ఇక్కడనే వుండి నా రాజభవనం మరమ్మతు చేయిస్తాను. నా పూర్వకులు

కట్టిన ఆ భవనాన్ని కలకల్లాడేటట్టు చేసి కాని, మళ్ళీ అందులో ప్రవేశించను, అని తన నిశ్చయం వెల్లడించాడు.

రాజుమాటలు పరివారంలో కొందరే గ్రహింపగలిగారు. తక్కినవారు ఆయనను పిచ్చివానిగా తలచారు. ఆ క్షణంనుండి రాజు ఆ చెట్లకిందనే బస యేర్పరచుకొని, చల్లని పిల్లవాయువులు అనుభవిస్తూ కాల క్షేపం చేయసాగాడు.

రాజు ఇక్కడ మకాంచేయగానే, నగరం లోని ప్రజలంతా ఇక్కడికే వచ్చేవారు. బస్తీకంటే ఇక్కడనే బాగావున్నదని గ్రహించారు. రాజుతోపాటు అందరూ ఇక్కడ చెట్టుకిందనే చిన్నచిన్న కుటీరాలు వేసుకొని నివాసం ఏర్పరచుకొన్నారు.

కొద్దిరోజులకల్లా ఆ ప్రదేశమే ఒక చక్కటి పట్టణంగా తయారయింది. ఐతే, ఇది బస్తీలక్షణాలతో నిండిన పట్టణంకాదు. వల్లెటిలక్షణాలు గల బస్తీలన్నమాట.

ఇక్కడ కొన్ని యిళ్ళు లేచినై. రాజు భవనమూ వెలిసింది. కొత్తకట్టడాలు ఎన్ని వెలిసినప్పటికీ, ఏడుతరాలనుండి పడివున్న అవ్వకుటీరాన్నిమట్టుకు రాజు కదపలేదు, ఎవరినీ కదపనీయలేదు.

తన కృతజ్ఞత తెల్పుటానికని చక్రధర మహారాజు అవ్వకుటీరం మరమ్మతు చేయించాడు. అంతేకాదు, ఆ చెట్లకింద వెలిసిన నగరానికి అవ్వపేరు మీదుగా 'ఆవ్వాపురం' అని పేరుపెట్టాడు.

చక్రధరమహారాజు తన తరంలోనే దీక్ష పట్టి అనంగరాజ్యంలోని తన పూర్వికుల రాజభవనం బాగుచేయించాడు. అదీ కల కల్లాడుతూ ప్రకాశించింది.

అయితే—మహారాజు తన జీవితాంతం పరకూ రాచకార్యాలు అనంగరాజ్యంలోని తన పూర్వికుల భవనంలో చక్కబెట్టు కొంటూ, నివాసంమట్టుకు ఆవ్వాపురంలోనే పెట్టుకొన్నాడు.

2

అక్షణంలో—‘అగు, అగు! మహిషాలుని తలపైన వున్న రత్నకిరీటం తీయాలి’ అంటూ కేకవేశాడు, కిరాతరాజు. అందరూ నిశ్శబ్దులయ్యారు. అందరితోపాటు దుఃఖ సాగరంలో మునిగివున్న ప్రమోదుడూ విస్తుపోయాడు.

వెంటనే పురోహితుడు, ఎత్తిన కత్తిని కింద వుంచి, మహిషాలుని తలపైనున్న రత్నకిరీటం తీదామని రెండు చేతులూ చాచాడు.

అప్పుడు గుండె దద్దరిల్లేటట్టు ‘నాయనా! నిన్నా బలివేయటం?’ అంటూ మానవ భాషలో గొప్ప శబ్దం వినిపించింది.

నలుదిశలా కలయచూచారు జనం.

అంతలోనే, జనసమూహం కంగారుగా చెల్లాచెదురు కాజొచ్చింది. ‘హంస! హంస!!

బంగారు హంస!!!’ అని అందరూ ఒక్కసారిగా ఎలుగెత్తి అరిచారు. దానిని చూసి వారు స్తబ్ధులయ్యారు.

అది చిత్రవిచిత్రమైన వన్నెలచిన్నెల రాజహంస! బంగారు రాజహంస!! ఇంద్రాక విసమడిన పలుకులు ఈ రాజహంస పలికినవేననీ, దాని కంఠస్వరం పెద్దరాణి ఐన గంధర్వకాంత కంఠస్వరమేననీ పిల్లవాళ్ళకుకూడా తెలిసిపోయింది. అయితే—అది ఎలా అక్కడికి వచ్చిందోమాత్రం ఎవరూ కనిపెట్టలేకపోయారు.

మహిషాలుడు ‘అమ్మా! అమ్మా!!’ అనుకొంటూ పోయి, గట్టిగా ఆ హంస మెడను చుట్టేసుకొన్నాడు. వెంటనే రత్నకిరీటధారి ఐన మహిషాలుణ్ణి వీపుపైన ఎక్కించుకొని, అది ఎగిరి చక్రాపోయింది!!

ఎగిరిపోతున్న హంసను చూచి, పురో హితుడైన రాజగురు ఆవేశంతో—'కొట్టండి! పట్టండి!' 'మాయపక్షి!!!' అని కేకలు వేసి అందరనూ తొందరచేశాడు. తొందరచేశాడే కాని, ఆ పక్షినేమి చేయటానికి ఒక్కళ్లకూ కాలుచేతులాడలేదు. చూస్తూవుండగా, అది అంతరిక్షానికి వెళ్లిపోయింది.

ఆ పక్షివాక్కులు విన్న క్షణంనించీ అందరూ తీవ్రమైన ఆలోచనలో పడ్డారు. ఇందుకుతోడు, రాజగురు ఆవేశపడటం వారి ఆలోచనను మరింత తీవ్రతరం చేసింది. రాజ్యంలో పుట్టిన పుకారుకీ, ఈ సంఘటనకూ సంబంధమేమిటా అని ప్రతివారికీ

జిజ్ఞాస కలిగింది. కాని, ఎవళ్ళకూ సరియిన సమాధానం దొరకనేలేదు.

ఏమైతేనేమి, అమాయకుడైన పసివానికి గండం తప్పిందికదా అని అబాలగోపాలమూ సంతోషించారు.

ఈ సందర్భంలో ముందు రాజగురును పట్టి బంధించమని అజ్ఞాపించాడు రాజు. ఇలా అజ్ఞాపించగానే మందాకిని అలోచనలో పడింది. క్షణంకూడ నిలవక, ఒక్క లిప్తలో ఆమె అంతఃపురం చేరుకున్నది.

ఇదంతా కనిపెట్టి చూస్తూవున్న ఆమె తండ్రి కిరాతరాజు, ఏదో గడబిడ వున్నట్టు పసికట్టి, ఆమె వెనకాతలే తనూ వెళ్ళాడు. అతడు వెళ్ళేసరికే మందాకిని శయ్యామందిరంలో పడుకొని వున్నది.

తండ్రి ఆమెను చేరదీసుకొని, 'అమ్మడూ! జరిగిందేదో జరిగింది, విచారించకు. అదీ వకమేలే — పసివాడు ప్రాణాలతో వెళ్లిపోయాడు...' అని ఇంకా ఏమో చెప్పబోతూ వుండగా, మందాకినికి శరీరంలో ఒక విధమైన బాధ ప్రారంభమయింది.

'నాన్నా! క్షమించు. ఇంతవరకు లోకంలో మంచిదాని ననిపించుకొన్నాను. ఇప్పుడు నలుగుర నోళ్లలో పడటం యిష్టం

లేదు. తీరా తొందరపడి రాజగురు చిక్కుకోనే చిక్కుకొన్నాడు. రేపు జరగ బోయే విచారణలో నిజానిజాలు బయల్పడక తప్పదు. అందుకనే...' అనేటంతలో ఆమెకు వంట్లో భరింపరాని అవేదన పుట్టుకొని వచ్చింది.

అవేదనతోనే ఆమె అతిప్రయత్నం చేసి 'నాన్నా!—పసివాణ్ని చూచుకో, జాగర్ర! అన్నయ్యనికూడా ఇక్కడికే వచ్చేసి ఉండి పొమ్మను. నాకు కాలం సమీపించింది. మాటాడలేను. నేను చేసిన పనిమట్టుకు గొడవకానీయకు! నాన్నా!—పసివాడు... అర్థకర్తుడు...' అంటూ, ప్రాణం విడిచింది.

తన కూతురు మహిపాలుడికి కలిగిన కష్టాలు చూడలేక గుండెపీలి మరణించిందని కిరాతరాజు విలపింపసాగాడు.

అంతలో ప్రమోదుడూ వచ్చాడు. 'దురదృష్టవంతుణ్ణి...చేతులారా పెద్దరాణిని పోగొట్టుకున్నాను. పసివాడైనా ఉన్నాడుకదా అని ధైర్యపడేటంతలో విపరీతమైన ఈ అవాంతరం వచ్చిపడి, వాడు కాస్తా ఎగిరి పోయే! పోనీ, ఇక వాణ్ణిగురించి భయం లేదు, తల్లిదగ్గరకు చేసుకొన్నాడుకదా అని సంతోషించేటంతలో, నా మందాకినికూడ

నన్ను మోసగించిపోయిందే... నాగతి యింకేమికాను? ఎవరు నాకు దిక్కు? ఆ మాయదేవుడు ఇన్నిపాట్లు తెచ్చిపెట్టటానికి నేనేం పాపంచేసుకొన్నాను...?' అంటూ వలవల యేడ్చాడు.

నిమిషంలో యీవార్త సగరమంతా అల్లుకుపోయింది. మరణించిన మందాకిని పైన అందరకూ జాలికలిగింది.

మరికొద్ది రోజులకే విచారణ వచ్చింది. ఉన్నది ఉన్నట్టు చెప్పాడు రాజగురు. కుట్ర అంతా చిన్నరాణిదే సన్నట్లు ఆయన సంజాయిషీవల్ల తేలింది. కూతురు వన్నిన కుట్రలో సాయపడటానికే కిరాతరాజు

ఇక్కడ తిష్టవేశాడని చెప్పి, తన మాటలు బలపరుచుకోవటానికి చూచాడు రాజగురు. కాని, ఆయనమాటలు ఒక్కళ్లా నమ్మలేదు. చనిపోయిన రాణిమీద నేరం తోసేసి తన తప్పించుకోవటానికి చూస్తున్నాడని అందరూ ఉద్దేశపడ్డారు.

రాజు ఈగ్రుడయ్యాడు: 'పట్టం కట్టుకో పలసిన మహిపాలుణ్ణి పొట్టనుపెట్టుకో బోయిన మహాపాపివి నీవు. రాజ్యకాంక్షతో అమాయక ప్రజను రెచ్చగొట్టావు, ఘోష పెట్టావు. రాజ్యమంతా అల్లకల్లోలం చేసి వేశావు. నా హృదయంలో చిచ్చుపెట్టావు. నిన్నేమిచేస్తే పాపముంది ద్రోహీ! ఛా, నా

ఎదట మరి కనపడకు. నా రాజ్యంవదిలి ఛా!!' అంటూ మండిపడి, రాజగురుని కోట అవతలకు గెంటించివేశాడు. ప్రజలు ఆయనను చూచి 'ఛీ-ఛీ' అన్నారు.

రాజు పరాభవింపగా, లోకులు ఈసడింపగా, తలవంచులతో భల్లాణరాజ్యం వదలిన రాజగురు, మరి వెనుతిరిగి చూడనేలేదు. జన్మలో ఇంతవరకెన్నడూ ఇటువంటి అనుభవం ఎరిగివుండలేదాయన.

ఆ సమయాన తన కుంటుంబం ఏమైపోతుందోననే చింతకూడా లేకపోయింది ఆయనకు. భార్యాబిడ్డలను చూచుకుపోదామనే దృష్టి కలగలేదు. 'భల్లాణరాజ్యమనే ఈ గడ్డపైన క్షణమైనా నిలవకూడదు'— ఇదే ఆయన చేసుకొన్న నిశ్చయం. ఇదితప్ప మరే ఆలోచనకూ మనసులో తావు లేకపోయింది. ఇంతటి వైరాగ్యభావంతో, రాజగురు ఒక లక్ష్మీమూ సలకల్పమూ లేకండా, కాళ్ళు ఎక్కడికి తీసుకుపోతే అక్కడికే సాగిపోతున్నాడు!

పోయిపోయి, రాజగురు ఒక అటవీ ప్రాంతం చేరుకొన్నాడు. అలసి, ఒక చెట్టుకింద కూలపడ్డాడు. సోలిపోయిన ఆ సుకుమారప్రాణికి కునుకుపట్టినట్టయింది.

కొంచెంసేపటికల్లా గుర్రపుడెక్కల టకటక శబ్దం వినివచ్చింది.

అంతలో, ఒక యువకుడు ఆ దారిని వచ్చాడు. వచ్చి రాజగురును చూస్తూనే గురుతుపట్టాడు. అతడే కిరాతరాజు కొడుకు మందపాలుడు. ఆ ప్రదేశమే కిరాతరాజ్యం.

నిమిషంలో రాజగురునకు సమస్త ఉపచారాలూ జరిగినై. మరుక్షణంలో ఆయన కిరాతరాజు దివ్యకుటీరంలో ఉన్నాడు! అటుతరువాత రాజగురు ఎంతో దీనంగా తన స్థితిగతులన్నీ మనసు విడిచి మందపాలునికి వెల్లడించాడు.

అందుకు మందపాలుడు ఆయనను ఊరడిస్తూ "గురుజీ!—ప్రపంచాలను సడిపింపగల ప్రజ్ఞావంతులు మీరు. మీరు తలచినంతమాత్రాన జగాలు కంపించి పోతాయి. తాము ఇలా వాపోవడం పాడి కాదు. ధైర్యం వహించండి. మీ ఆశీర్వాద బలం వుంటే సరి, ఇదిగో కత్తి చేతపట్టి చెబుతున్నా: యేరేజున మందపాలుడు భల్లాణరాజ్య సింహాసనం ఆధిష్టిస్తాడే, అక్షణమందే మీకు సమస్త సౌఖ్యాలూ సమకూరినవని నమ్మండి..." అంటూ భీషణ ప్రతిజ్ఞ పట్టాడు.

ఈ శపథానికి రాజగురు సంతోషించాడు. ఐతే, గాఢమైన ఆలోచనకూడా కలిగింది: 'మందాకిని మాట విన్నాను. చెడ్డాను. నలుగుర నోళ్ళలో పడ్డాను. పోతే—ఆ కిరాతరాజు నాపట్ల అనుకూలంగా వున్నట్లే కనిపిస్తాడు. కాని, పని వచ్చేసరికి తప్పుకొని తక్షణంగా వుంటున్నాడు. అతని నటన అంతు పట్టకుండావుంది. ఉండడమేమిటి? అతనికి మనుమనిమీదనే మమకారం. వానిని విడిచి క్షణం నిలవలేడు. యిప్పుడు చూడగా—ఈ మందపాలునికి రాజ్యకాంక్ష పట్టుకొన్న సంగతి స్పష్టమైంది. తోడుగా వుండి, వీనికి భల్లాణరాజ్యం దఖలుపరిస్తే,

అన్నివిధాలా నాకు మేలయేటట్లు తోస్తుంది. పైగా, మందానికి మూలంగా వచ్చిన చెడ్డపేరు మాసిపోయి, ఎప్పటి గౌరవం ఏర్పడవచ్చు. అలా ఏర్పడిననాడు నా చాకచక్యానికి లోకమూ మెచ్చుకుంటుంది. పోతే, అటు ప్రమోదునిపైనా కిరాతరాజు మీదాకూడ ఇష్టంవచ్చినట్టూ పగ సాధింప వచ్చు. ఇన్ని పనులూ ఒక్కమారుగా నెరవేరటానికి ఇదే చక్కటి అదను. ఈ తరుణం పోనీయకూడదు' అంటూ యోచించి, 'నాయనా!-సరే, మన చేతిలో యేముంది? చేతనైన పని చేసిచూడాలి' అంటూ లేకుండా...' అన్నాడు.

అటుతరువాత, మంతనాలు సల్పటానికని వారుభయులూ రహస్యమందిరానికి వెళ్ళారు.

మందాకిని పోయినప్పటికీ పంశం నిలబెట్టేందుకు ఆర్థకర్ముడైనా నిలిచివున్నాడు కదా అనే తృప్తితో, ప్రమోదుడు పనివానిని ఎంతో ఆభిమానంతో కనిపెట్టి, వేయి కళ్లలో చూచుకొంటూ వున్నాడు.

త్వరలోనే ఆర్థకర్ముడికి పరిణయమూ, పట్టాభిషేకమూకూడా చేసి, కొంతలో కొంత మనశ్శాంతి పొందాడు.

మరికొద్దికాలానికే ఆర్థకర్ముడికి కుమారుడు కలిగాడు. ఇందుకు రాజ్యంలో అందరూ మితిలేని అనందాన్ని పొందారు. శిశువుకు 'చిత్రభాను'డని పేరు పెట్టి, అల్లారుముద్దుగా పెంచుకొంటున్నారు. ఈ విధంగా కష్టాలు గట్టెక్కి, మంచిరోజులు వచ్చినైకదా అని సంతోషిస్తూవుండగా—

ఒకరోజున ప్రమోదుని ఆస్థానంలోకి ఒక రాయబారి వచ్చాడు. కూడా ఒక లేఖ వ్రాసుకవచ్చాడు. అది సామంతరాజులలో ఒకడైన ఘూర్జరదేశపు రాజుపద్దనుండి వచ్చిన లేఖ. ఆ లేఖలో—

‘భల్లాణరాజ్యమందు ‘రత్నకిరీటధారణ’ అనువంశికంగా వస్తున్న ఆచారం. మేము— అనగా సామంతరాజ్యాలవారమంతా, తర తరాలనుండి ఆ రత్నకిరీటధారులైన ప్రభువులకే కైమోడ్చుచేసి కప్పములు కట్టుతున్నాము. ఈనాడు ఆ రత్నకిరీటం అదృశ్యమైంది. ఆర్థకర్ముడు కిరీటం లేని రాజు. పట్టం కట్టుకొని ప్రభువును మేము ఆమోదించలేము. ప్రభువునే ఆమోదించనప్పుడు ఇక కప్పము కట్టేదెట్లా? ఇదే మా తీర్మానం’—అని వున్నది.

కొంచెం స్తిమితపడుతూవున్న ప్రమోదునికి ఈ లేఖ గొడలిపెట్టు బంది. ‘ప్రత్యుత్తరం వస్తుందిలే’ అని చెప్పి, ఆ వచ్చిన రాయబారిని పంపించివేశాడు.

తరువాత, వియ్యంకుడైన కిరాతరాజుతో—

“మామా! మన భల్లాణరాజ్యానికి చెందిన సామంతరాజులు పరమసాధువులూ సదయహృదయులున్నూ. ఇంతకాలం నుండి లేని ఈ సంఘటన ఇప్పుడెందుకు కలిగిందిచెప్పా?” అని అంటూ, ‘యిప్పుడేం చేదాం మరి?’ అని సలహా అడిగాడు.

అప్పుడు కిరాతరాజు బాగా యోచించి, ‘మనం బదులు రాసి పంపటంకంటే,

మనిషివెళ్లి మాటాడటమే మంచిది. ఇప్పుడు సామంతరాజులున్న పరిస్థితిలో ఏ సమయాన ఎలావుంటుందో చెప్పలేము. కనుక, ఊద్యోగస్థులను పంపటానికా ఏలులేదు. పోతే—వెళ్ళే రాయబారి పూర్తిగా నమ్మకస్థుడైవుండాలి. సామంతరాజులను మాటలతో దారికి తీసుకురాగల చతురుడైవుండాలి...’ అని చెప్పి ఊరుకొన్నాడు.

ఈ సలహా బాగా నచ్చింది ప్రమోదునికి. ‘మామా!—మన మందఱులు ఊండగా ఎవరినో వెతుక్కోవటమెందుకు? ఉండు...’ అంటూ, వెంటనే కబురు చేసి మందఱుని రప్పించాడు ప్రమోదుడు.

పరిస్థితులన్నీ మందపాలునికి తెలియ జెప్పి, తనకు వచ్చిన ఉత్తరంకూడా చూపించాడు. "నీవు వెళ్ళి సామంతరాజులతో నా మాటలుగా ఇలా చెప్పు: 'ముందు కప్పం కట్టి మరీ మాటాడవలసింది. రత్నకిరీట ధారణ కేవలమూ కుటుంబ విషయమే కాని, రాజకీయాలకి సంబంధించిందికాదు. ఈ నెపంమీద కప్పం కట్టకపోయినట్లయితే అవిధేయతగా పరిగణించవలసివస్తుంది.' అంటూ, నయానా భయానా మనసుకు నాలేటట్టు చెప్పి, వాళ్లు కప్పం కట్టేటట్టు చేసి, వెంటనే తిరిగి రావలసిం" దన్నాడు.

అంటూ, రాజముద్రక గల తన ఉంగరాన్ని ఇచ్చాడు. యిచ్చి, యిలా చెప్పాడు: 'దారిలో అమడకు ఒకటిచెప్పన రాజవిడిదెలుంటై. ఈ ఉంగరం చూపిస్తేరీ, కావలసిన సదుపాయాలన్నీ జరుగుతై. విరాజ్యంలో వివేటకైనా యధేచ్ఛగా పోవచ్చు' అని చెప్పి పంపాడు.

అప్పుడు కిరాతరాజు, కొడుకుతో 'నాయనా—విజయం చేసుకురా. ఈ విషయం పట్టకైనా తెలియనీయకు, జాగర్ర!' అంటూ, మెలకువలు చెప్పాడు.

రాత్రనక పగలనక మందపాలుడు ప్రయాణంచేస్తూ పోసాగాడు. ఒకొక్క విడిడిలో దిగి, విశ్రాంతి తీసుకుని, తను ఎక్కివచ్చిన గుర్రాన్ని యీ విడిడిలో వదిలివేయటం, అక్కడినుండి మళ్ళీ అతను మరొక గుర్రాన్ని తీసికొని వెళ్ళటం—ఇదీ ప్రయాణంచేసే పద్ధతి.

ఇలా మూడురోజులు ప్రయాణం చేసి చేసి, నాలుగోరోజు రాత్రి ఒక విడిడిలో దిగి, అలసట ఎక్కువ కావటంచేత నడుం వాలాడు. అప్పుడు అతని మనసులో పరుగులెట్టిన సమస్యలు అన్నీయిన్నీ కావు. ఈ ఆలోచనలతోనే అతను గాఢ నిద్రలో మునిగిపోయాడు. మునిగిపోయివుండగా:

సరిగా ఆర్థరాత్రప్పుడు—[ఇంకా వుంది]

న్యాయ

కత్తెర

చాలా పూర్వకాలముందు కళింగదేశానికి 'న్యాయమిచ్చే దేశం' అని ఖ్యాతి వుండేది. దీనికి ముఖ్యకారణం అక్కడ న్యాయ విచారణకూ, న్యాయనిర్ణయానికి ఒక వింత సాధనంగా వుండే 'న్యాయ కత్తెర.'

తరతరాలుగా, దీనిని ఆ రాజవంశంలో ఒక అమూల్యవస్తువుగా భావించుతూ వచ్చారు. ఆ కత్తెర చాలా చిత్రమైన పద్ధతిలో, ఏమీ పొరపాటు లేకుండా న్యాయ నిర్ణయం చేసేది.

ఆ న్యాయకత్తెరను రాజభవనముందు వేలాడతీసివుంచారు. వాది, ప్రతివాదులు ఏ న్యాయాధిపతిదగ్గరకూ తీర్పు కోసం వెళ్లనక్కరలేకుండా న్యాయ విచారణా, న్యాయనిర్ణయం అంతా ఆ కత్తెరవల్లనే జరుగుతూండేది.

వాది, ప్రతివాదులు ఆ న్యాయకత్తెర దగ్గరకు వచ్చేవాళ్లు. వాళ్ళకు యిష్టులైన

మధ్యవర్తులూ, ఎవరి పక్షాన న్యాయం వున్నదో తెలుసుకోవాలని కుతూహలంతో వచ్చిన ప్రజలూ, చుట్టూ గుమిగూడేవారు.

ఫిర్యాది తనకు జరిగిన అన్యాయమంతా వికరుపెట్టి తన రెండుచేతుల్నీ ఆ కత్తెర మధ్య పెట్టేవాడు. అలాగే ముద్దాయి తను నిర్దోషినని సమర్థించుకొని, ఆ కత్తెరమధ్య తన రెండుచేతుల్నీ పెట్టేవాడు. ఆ యిద్దరిలో ఎవడు అబద్ధంచెబుతున్నాడో వాడి చేతుల్నీ ఆ కత్తెర ఖండించివేసేది.

ఒకమారు పాపం, పరప్రసాదంగా ఆ రాజులకు లభించిన న్యాయకత్తెరకూడా, న్యాయనిర్ణయం చేయ సాధ్యంకాని గడు సమస్య ఒకటి ఎదురైంది. యిలాంటి సమస్య వస్తుందని ఎవరూ ఎన్నడూ కలలో నైనా ఘోషించిఉండరు.

ఇరుగు పొరుగు వర్తకులు ఇద్దరు మధ్య ఒక పేచీ వచ్చింది. మొదటి వర్తకుడు

“నేను దూరదేశం వెళ్తూ యితడిదగ్గర నూరు నవరూపల బంగారం దాయమని ఇచ్చాను. తిరిగివచ్చి నా బంగారం అడిగితే లేకపోయింది. ఏం న్యాయం?” అని అడిగాడు.

అందుకు రెండవ వర్తకుడు సమాధానంగా “యితగాడు దూరదేశం వెళ్ళాడో లేదో నాకు తెలీదు. నూరు నవరూపల బంగారం వున్నదో లేదోకూడా నాకు తెలీదు. కాని, ఒకటి మాత్రం ప్రమాణమేమిటో చెబుతున్నాను. యితడు నాకు దాయమని నూరు నవరూపల బంగారం యివ్వలేదు సరిగదా; ఒక్కమాటూ చూపనైనా చూపలేదు” అంటూ సంజాయిషీ చెప్పాడు.

సరే, ఈ యిద్దరిలో ఎవరు నిజం చెబుతున్నారో, ఎవరు అబద్ధం చెబుతున్నారో ఎలా నిర్ణయించడం? ఇద్దరూ దేవుళ్ళమీదా, దేవతలమీదా ఒట్టువేసుకుని ప్రమాణాలు చేస్తూనే వున్నారు.

వడిమంది పెద్దలూ సమావేశమయ్యారు. నాలుగు రోజులు గడుపుపెట్టి, యీ లోపల గనక రాజీ పడకపోతే ‘న్యాయకత్తెర’ నిర్ణయానికి వెళ్ళవలసి వుంటుందన్నారు.

‘నాదగ్గర నూరు నవరూపల బంగారం దాయలేదని బొంకుతున్నాడు. ఆ వర్తకుడు నిజంగా దోషి. బంగారం దాస్తానని వుచ్చుకున్న మాటా, దాన్ని గుటకాయస్వాహా చేయాలని అతడికి దుర్బుద్ధి పుట్టినమాటా నిజం’ అని మొదటివర్తకుడు గోలపెట్టినారంభించాడు.

ఐతే న్యాయకత్తెర నిర్ణయం ఎలా వుంటుందో రెండవ వర్తకునికి తెలియంది కాదు. అబద్ధీకులకూ, అన్యాయ వర్తకులకూ చేతులు ఇట్టే ఖండించుకొనిపోవటం అతనికిళ్ళతో అతను లోగడ చూసేవున్నాడు. అందుచేత ఆ గండంగడిచి బయట పడెందుకు, ముందే ఒక చక్కని వుపాయం అలోచించాడు.

ఏమీ ఎరగనట్టు, పెద్దమనిషిలాగా చేతి కర్ర వూపుకొంటూ అతను వాయిదారోజున న్యాయకత్తెరదగ్గరకు వచ్చాడు.

మధ్యవర్తులూ, వివక్షన తీర్పు జరుగు తుందో చూద్దామని వచ్చిన ప్రజలూ రాజ భవనంముందు చేరారు. న్యాయకత్తెర యధాస్థానంలో వేలాడుతోంది.

నూరు నవర్సుల బంగారం పోగొట్టు కున్న మొదటి వర్తకుడు ఆ కత్తెరమధ్య తన చేతులుంచి ప్రమాణించేసి తనకు జరిగిన అన్యాయాన్ని, నమ్మకద్రోహాన్ని కళ్ళనీళ్లతో వివరించాడు. మధ్యవర్తులూ, చుట్టూ చేరిన ప్రజలూ కత్తెరకేసి చూస్తూనే వున్నారు. కాని కత్తెర కదలకుండా అలానే వుండిపోయింది.

అతరువాత, నూరు నవర్సులూ కాజేసినా డనుకొన్న రెండవ వర్తకుని పంతు వచ్చింది. అతను న్యాయకత్తెర దగ్గరకు నిర్భయంగా వచ్చి, తన చేతికర్రను పక్కనే నిలబడివున్న మొదటి వర్తకునికే పట్టుకో మని యిచ్చి, చేతుల్ని కత్తెరమధ్యపెట్టి ప్రమాణించేసి :

“నేను ఎవరి బంగారమూ అపహరించ లేదు. నేను అపహరించానని నేరం మోపు

తూన్న యీ వర్తకుని నూరు నవర్సులూ అతనిదగ్గరే ఉన్నాయేమో!” అన్నాడు.

మధ్యవర్తులూ, గుమిగూడిన ప్రజలూ కళ్ళార్పకుండా కత్తెరకేసి చూస్తునేవున్నారు. ఒక్కదెబ్బతో ఆ వర్తకుని చేతులు కత్తిరిం చుకుపోతావని వాళ్ల అభిప్రాయం. పైగా, మొదటివర్తకుని చేతులు ఖండింపబడలేదు గనుక, ఈ రెండవవాడే నేరస్థుడై వుంటాడని అందరూ భావించారు.

కాని ఆశ్చర్యం!—ఆ న్యాయకత్తెర కదలామెదలక అలా వేలాడుతూనే వుండి పోయింది. ఐతే మరి, ఇద్దరిలోనూ ఎవరు దోమలైనట్టు? ఎవరు నిర్ణయించేది?

ఆ దేశంలో ఇది వినాడూ జరిగివుండని వింతసంఘటన. ప్రజలంతా విస్తుపోయి చూస్తున్నారు. మధ్యవర్తులు ఏమీతోచక తలలుపట్టుకున్నారు. న్యాయనిర్ణయం చేయటంలో ఎన్నడూ ఏమాత్రమూ తటపటా యించని ఆ కత్తెర నిలకడగా అలా వుండిపోయిందే !!

ఉన్నట్టుండి పెద్దమనుషుల్లో ఒకరికి కనువిప్పు కలిగింది. ఇందులోని ఆసలు కీలకం ఆయన గ్రహించాడు. దోషివన వర్తకుడు సమ్మకంగా వేసిన మడతపేచీని చేతిం చేటందుకు న్యాయకత్తెరకుకూడా సాధ్యంకాలేదని తేలిపోయింది.

ఆ మోసకారి వర్తకుడు వక్రమార్గాన విజయం సాధించాడు. ఈ తెలివికి అతనికి పట్టపగ్గాలు లేకుండాపోయినై. తను ప్రమాణంచేసి న్యాయకత్తెర మధ్యని చేతులు వుంచేటప్పుడు, పట్టుకోమని ఇచ్చిన తన చేతికర్రను మళ్ళీ ఆ వర్తకునిదగ్గర

నుంచి తీసుకుని అతడు ఇంటికి పోదామని బయలుదేరాడు.

నాలుగడుగులు వేశాడేలేదే, వెనకనుంచి కేక విసబడింది. ఇండాకటి ఆ పెద్దమనిషి వర్తకుని చేతికర్రను లాక్కుని, పళ్ళక్కున మధ్యకు విరిచాడు.

ఆ చేతికర్రనుంచి నూరు నవర్సులూ జలజలమని రాలటం లక్షలాది ప్రజల కంటబడింది. ఇది అందరకూ చెప్పలేని అశ్చర్యం కలిగించింది.

అప్పుడు పెద్దలు నలుగురూ చేరి నూరు నవర్సులనూ మొదటివర్తకుడికి ఇప్పించారు. రెండో వర్తకుణ్ణి శిక్షించారు. ఐతే, న్యాయ నిర్ణయంలో అపజయం పొంది, పట్టు తప్పి పోయిన ఆ న్యాయకత్తెరను స్థానం తప్పించి, రాజభవనంలోని పాతసామాన్ల కొట్లో పారవేయించారు.

నాటినుంచి రాజ్యంలోని న్యాయాధిపతులకు చేతినిండా పని కలిగింది.

అనగనగా ఒక రాజు. తక్కిన రాజులందరిలాగా కాక, ఆయన పరిపాలనలో ఒక విశేషమున్నది. అది యేమిటి అంటే: మారువేషంతో తిరిగి, ప్రజల స్థితిగతులు స్వయంగా తెలుసుకోవటం ఆయనకు సరదా. అందుకనే, మంత్రిని వెంటబెట్టుకుని, పూరూరా సంచారంచేస్తూ వుండేవాడు.

ఒకప్పుడు వారిద్దరూ పోయిపోయి, మిట్టమధ్యాహ్నం మయేసరికల్లా దూరాన వుండే ఒక గ్రామం చేరుకొన్నారు. ఆ గ్రామంలో ఒక యింటిముందు వారికి ఒకాయన కనిపించాడు.

ఆయన నిమ్మ పండు పంటి చాయ గలవాడు, ఇరవయ్యేళ్ల ప్రాయంవాడు, వయసుకు తగ్గ ఒడ్డా పాడపూ గలవాడు, మంచి స్ఫురద్రూపి.

భూతబలి వేయటానికి ఆయన అప్పడే యివతలికి వచ్చి నిలబడ్డాడు. రాజు

మంత్రి వెళ్లి ఆయనను పలకరించి, పుట్టు పూర్వోత్తరాలన్నీ కనుక్కున్నారు.

ఆ వ్యక్తి తనపేరు 'మిహిరు'డని చెబుతూ, వారికి అతిథ్యమిచ్చాడు. వారు ఇష్టాగోష్ఠి చేస్తూవుండగా, ప్రస్తావనకాత్తు, మిహిరుడు గొప్ప జ్యోతిష్కుడనే విషయం రాజుకు వెల్లడయింది.

ఆ గొప్పదనం ఏమిటో పరీక్షిద్దామని చెప్పి, రాజు 'స్వామీ! మేము వర్తకులం. వ్యాపారవిషయంలో దేశసంచారం బయల్దేరాము. మేం తలపెట్టిన వర్తకం లాభిస్తుందా, లేవా? ప్రారంభించటానికి ఎప్పుడు బాగా వుంటుంది? నెలవియ్యండి' అని కోరాడు.

వెంటనే మిహిరుడు 'అయ్యా, మీరిద్దరూ జాతివర్తకులు కారు. మారువేషంలో ఉన్న క్షత్రియులు. మీరు 'ఫలానా'వారైవుంటారనటానికి సందేహమేమీ లేదు' అని చెప్పి

సరికి వారు ఆమితాశ్చర్యం పొందారు. తరువాత రాజు, మిహిరుని తమ అస్థానంలో పెట్టుకొన్నాడు.

ఇలావుండగా—లేకలేక చాలాకాలానికి, రాజుకు ఒక కుమారుడు కలిగాడు. శిశువు జాతకం తయారుచేయవలసిందని ఆస్థాన జ్యోతిష్కులందరికీ రాజజ్ఞ అయింది. ఆ గొప్ప గొప్ప జ్యోతిష్కులందరూ శాస్త్రాలు తిరగవేసి, తమ యావచ్చక్రిన్ జ్ఞానాన్ని వినియోగించి, ఆత్మీకృత రాజకుమారుని జాతకం సిద్ధపరిచారు.

పని పూర్తి ఐందనగానే, రాజు దర్బారు చేశాడు. ఆ సభలో అందరూకూడా 'రాజ

కుమారుని జాతకం చాలాదివ్యంగా వున్నది. ఐతే ఇరవయ్యోవీటమాత్రం అందులో ఒక చిన్న గండం కనిపిస్తున్నది కాని, అది యేపాటి?—ఇట్టే దామెయ్యవచ్చు'నంటూ ఏక గ్రీవంగా చెప్పారు.

అందరూకలిసి ఈవిధంగా చెబితే, మిహిరుడు మాత్రం 'అబాలుడు ఇరవైయ్యోవీట ఫలానారోజున అయిదున్నర గంటలకు అడవిపందిమూలంగా తప్పక మరణిస్తాడు' అని జంకుగొంకులులేకుండా చెప్పాడు.

రాజపుత్రునికి బాల్యం దాటింది. జ్యోతిష్ ములమాటలు జ్ఞాపకం రాగా, అప్పటి నుండి రాజమనస్సు కలవరపడజొచ్చింది.

అటు సూర్యుడు ఇటు పొడిచినప్పటికీ మిహిరుని నోటివాక్యానికి తిరుగులేవని రాజుకు బాగా తెలుసు. కనుక, కుమారుని విషయంలో ఉపేక్షచేయటానికి ఎంత మాత్రమూ వీలులేదనుకొన్నాడు.

పోతే—దైవవిధికి అడ్డుపెట్టేశక్తి ఎంతమాత్రమూ మానవునికి లేదు. ఐనా, ప్రయత్నంచేసి కుమారునకు అడవి పందిమూలంగా వచ్చే గండం తప్పింప చూదామని రాజుకు బుద్ధివృద్ధింది.

ఈ ఉద్దేశంతో సగరానికి దూరాన
విడంతస్తుల మేడ కట్టించి, చుట్టూ ఎత్త
యిన గోడలు అవరణగా పెట్టించి, చీమలు
చొరటాకైనా వీలుకానంత బందోబస్తు
చేయించాడు.

సమస్త సదుపాయాలూ ఆ మేడలోనే
జరగటానికి యేర్పాటుచేసి, సహ
పాదులతోసహా తన కుమారుణ్ణి దానిలో
ప్రవేశపెట్టించాడు. బాలురు ఎవళ్ళూ మేడ
విడిచి చుట్టుపక్కల వనాలలోకి విహారం
వెళ్ళకుండా కట్టడి చేశాడు. ఇన్నీ చేసి,
తనను అప్పడప్పడు వచ్చిపోతూ చూస్తూ
వుండేవాడు.

ఇలా వుండగా—గండకాలం సమీపిం
చింది. జ్యోతిష్కులు పెట్టిన గడువు ఇక
ఒకటి రెండు రోజులే వున్నది. అప్పడు
రాజు సైనికులతో ఇదివరకుకంటెకూడా
చాలా జాగ్రత్తగా వుండడని హెచ్చరిక
చేశాడు. గండ దినమునాడు సూర్యోదయం
మొదలు ప్రతిక్షణమూ కుమారుని ఆరోగ్యం
తనకు తెలుపటానికని రాజు వేగరులను
వీర్పాటుచేశాడు.

మధ్యాహ్నం మూడు గంటలయ్యే
వరకూ వేగరులు ఒకరి వెనుక ఒకరు

వచ్చి, రాజపుత్రుడు ఉత్సాహంగానే ఉన్నా
డని చెబుతూవచ్చారు. రాజు కొలువుతిర్చి
పండితగోష్ఠి జరుపుతున్నాడు.

సభలోవారు అందరూ, మిహిరుడు
లెక్కలు వేయడంలో ఏమాత్రమో పారపడి
వుంటాడనీ, ఆయన మాట పాల్లు అయితే
రాజుకు అగ్రహం కలుగుతుందనీ భయపడ
సాగారు. ఇంతలో ఐదుగంటలైంది. సభలో
వారందరితోసహా కుమారుని చూడటానికని
బయల్దేరాడు రాజు.

దారిలో ఒక బంటు యెదురై, కుమా
రుడు బాగానే ఉన్నాడనీ, చక్కగా ఆడు
కుంటున్నాడనీ రాజుతో చెప్పాడు. ఇదేమి

టన్నట్టు అందరూ ఒక్కసారిగా మిహిరునివంక చూశారు.

అంతమాత్రానికే మిహిరుడు బెదరలేదు. 'నాజ్ఞానం తప్పదు' అన్నాడు. అప్పుడు రాజు కుమారుడు వుండే నగరు ప్రవేశించి, భోగట్టాచేయగా, బాలుడు నాలుగో అంతస్తు మీద వున్నాడని సేవకులు చెప్పారు. అక్కడికి పోయి చూస్తే, అరగంటికింద టనే గాలికొసం డాబామీదికి వెళ్లాడన్నారు.

మిహిరునివంక చూచాడు రాజు. అందుకు మిహిరుడు "బాలుడు ఈ లోకం వదలి అప్పుడే అరగంటి సేవయింది" అని నొక్కి చెప్పాడు.

దడదడ కొట్టుకొంటున్న గుండెలతో అందరూ యేడవఅంతస్తు ఎక్కుతున్నారు. ఇంత యెత్తుకు అడవిపంది యెలా యెక్క గలుగుతుందా అని అందరికీ సందేహం పట్టుకున్నది.

తీరా డాబా యెక్కి చూచేసరికి, ఒక జెండాస్తంభంకింద, మంచంపైన—రొమ్ము మీద భారమైన ఇనుప వరాహవిగ్రహం పడి నెత్తురులోడుతున్న శరీరంతో, రాకొమారుడు కనిపించాడు! పుత్రశోకం భరించలేక అపరిమితంగా విలపించాడు రాజు.

'ఈ నగరు నిర్మించినప్పుడు శిల్పి ఈ విగ్రహాన్ని జెండాస్తంభంమీద నిలిపి వుంటాడు. కుతూహలంకొద్దీ బిడ్డడు దీనిని లాగివుంటాడు. దానిఫలితమే యిది. వరాహమూర్తి మాయలువేలుపు అయివున్నాడు. మా కులదైవమే ఈవిధంగా నా బిడ్డడిని తనలో ఐక్యం చేసుకొన్నాడు. యేదీ యేమన్నా, శాస్త్రం తప్పదు!' అని అందరికీ తరువాత రాజు తెలియజెప్పాడు.

రాజు అప్పుడు మిహిరునికొగిలించుకొని, ఎంతగానో గౌరవించి, 'వరాహమిహిరు' డనే బిరుదు ప్రసాదించాడు.

పండితుని పిలక

పూర్వం తాళ్లచెరువు అనే గ్రామంలో తిమ్మయ్య అనే పేరుగలవాడు ఉండేవాడు. అతడికి పెళ్లి పెటాకులూ ఏమీలేదు. పైగా వర్షి తాగుబోతు.

వేళకు యింత కూడూ కుమ్మూ కావా లనే సంగతే ఆలోచించేవాడు కాదు, తిమ్మయ్య. ఏదో ఆకలైనప్పుడు ఎక్కడో ఒకచోటున ఎలానో అలాగ ఆ కాస్తా పని పూర్తిచేసుకునేవాడు.

పోతే, ముప్పొద్దులా అతడికి ఒకటే యావ. కల్లు తాగేందుకు ఏ తాటితోపులో కన్నా వెళ్లడం ఎలాగా? అని.

వయసు వచ్చినప్పటినుంచీ తిమ్మయ్య జీవితం యిలాగే సాగుతోంది. చీకటి పడి పడటమే తడవుగా, ఎవరూ చూడకుండా చల్లగా ఏ తాడిచెట్టో ఎక్కి నిండుగా వున్న కల్లుముంత దింపుకొని ఎక్కడికో మారు మూల చోటుకు వుడాయించేవాడు. తెల్ల

వార్షా తాగి, అక్కడే అటూ యిటూ పడి దొర్లి, తూలుతూ పొద్దున్నే మళ్ళీ గ్రామంలోకి వచ్చి మొహంచూపేవాడు.

ఒకరోజున పాపం, బలే చిక్కులో పడి పోయాడు తిమ్మయ్య. చీకటిపడగానే ఒక తాడిచెట్టు ఎక్కి కల్లుముంత తీసుకుని దిగే సమయానికి, ఆ చెట్టు యజమాని కర్ర పుచ్చుకుని వెంటపడ్డాడు. బతుకు జీవుడా అనుకుని తిమ్మయ్య ఆ చీకట్లో కాల్చికోద్దీ పరుగుచుక్కొన్నాడు.

ఆ హడావిడిలో తను ఎక్కడికి పరి గెత్తుతున్నదీ గమనించనేలేదు తిమ్మయ్య. పైగా కటిక చీకటి. రొప్పుతూ రోజుతూ యిక పరిగెత్తలేక వున్నచోటునే కూలబడి పోయి, చుట్టూ చూశాడు. అతడి గుండె అగిపోయేటంత పని జరిగింది. తను సరాసరి పాడుపడిన పరిశపాడు శిథిలాల్లోకి వచ్చేశా నని తెలుసుకున్నాడు.

పరిశపాడు శిథిలాల పేరు చెబితే చాలు, చుట్టుపట్ల కొన్ని ఆమడల దూరంలో వుండే గ్రామస్థులందరికీ గుండె బితుకుబితుకు మంటూవుంటుంది.

కొన్ని వందల సంవత్సరాలనాడు పాడు పడిన ఆ గ్రామపు శిథిలాల్లో పట్టపగలే డయ్యాలూ, భూతాలూ కుస్తీపట్లు పడు తూంటవని వాళ్ళందరికీ నమ్మకం. అందు చేత పగటిపూటైనా ఎవ్వరూ అటు వెళ్లరు.

ఇక రాత్రిపూట పారపాటున తెలియని వాళ్ళు ఎవరైనా అటు వెళ్లారా, తెల్లవారి వళ్ళంతా హానంహానం అయి, లబొదిబో మంటూ బయటపడాల్సిందే!

పాపం, తాగుబోతు తిమ్మయ్య వళ్ళూపై తెలియని హడావిడిలో, చీకట్లో అలాంటి చోటుకు రానేవచ్చాడు. ఇప్పుడేం చేయాలి? అతడు గుండె దిటవుపరుచుకుని చుట్టూ కలయజూశాడు. ఏ భూతాలూ కనబడలేదు.

పక్కన కనబడిన కల్లుముంత చేతికి తీసుకుని, 'కాస్త తాగితే ధైర్యంవస్తుంది. ఆ తరవాత ఇక్కడినుంచి బయటపడ వచ్చు' అనుకున్నాడు.

ఇక తాగడం ప్రారంభించాడు. సగం ముంత ఖాళీ అయ్యేసరికి, తను ఎవరూ అన్నసంగతి, ఎక్కడ వున్న సంగతీకూడా మరిచిపోయాడు.

పూర్తిగా వానికి తిక్త ఎక్కింది. ఇదంతా సగంపడిన మొండిగోడ చాటున వుండి చూస్తున్న పరిశపాడు పెద్దచయనుల భూతం 'భలే సమయం' అనుకుంటూ తిమ్మయ్య ముందుకు వచ్చి నెలబడింది.

తిమ్మయ్య బాగా ఎక్కిన కైపులో మై మరిచివున్నాడేమో—

"ఎవరిషయ్యా నువ్వు? హ్లా!" అన్నాడు గద్దిస్తూ. భూతం నవ్వుకుంది.

"నేనా... పరిశపాడు పెద్దచయనుల్ని! నాతో కుస్తీపడ్తావా?" అన్నది చయనుల

భూతం. ఆ మాటలతో తిమ్మయ్యకు రోషం పచ్చి భూతంకేసి మిరిచూశాడు. కాని భూతం భూతంగా లేదు.

పండితశాస్త్రి కప్పకొని, కాళ్ళకు పావు కోళ్లు తొడుక్కుని, చెవులకు కుండలాలు పెట్టుకుని, చేతులు రెండింటికి సంహతలాటంమురుగులు అలంకరించుకొని,— అచ్చగా పండిత బ్రాహ్మడిలా వుంది ఆ భూతం.

“కుస్తీ! హ్లా! రా!” అంటూ లేచాడు తిమ్మయ్య: ఏదో ముసలిబ్రాహ్మడు, ఒక సారి గూబ గుయ్మనిపిస్తే సరిపోతుందని.

కాని, పెద్దవయసుల భూతం కుస్తీ పట్లలో ఆరితేరిన ఘటం. కొన్ని వందల సంవత్సరాలనుంచి, వీలు కలిగినప్పుడల్లా ఎవరినో ఒకరిని యిలాగే సవాలుచేసి బొమికల్లోకి సున్నంలేకుండా కొట్టావున్నది.

తిమ్మయ్య కలియబడ్డాడు. మరుక్షణం లోనే చయసులభూతం అతణ్ణి రెండు చేతులతో పైకెత్తి విసురుగా నేలకు కొట్టింది. దెబ్బతో తల దిమ్మెత్తి, తాగింది కాస్తా దిగిపోయింది తిమ్మయ్యకు. మరుక్షణం లోనే తను పరిశపాడు శిథిలాలలో వున్నాననే సంగతి గుర్తుతెచ్చుకున్నాడు. ఈ సంగతి

జ్ఞాపకానికి వచ్చేసరికల్లా వళ్ళు జలద రించింది.

“బాబో, నన్ను వదులు! యిక బ్రతి కుండగా యిటు రాను!” అంటూ ప్రాధేయ పడసాగాడు తిమ్మయ్య.

“ముందు కుస్తీ పడతానన్నావుగదా! అదేదో కానీవోయ్ తిమ్మయ్యా!” అంటూ చయసులభూతం అతడి రొమ్ముమీద కూర్చుని గొంతు విసుకసాగింది.

తిమ్మయ్యకు ముచ్చెమటలా పోసినై. యిక ఎలాఅయినా చచ్చిపోతున్నానుగదా అని తెగించాడు. ఆ తెగింపుతో భూతం తల గట్టిగా చేతుల్లో పట్టుకుని కిందకు లాగాడు.

చయనులభూతానికి సన్నగా చిటికెన వేలంత లావున ఒక పిలక వుంది. తిమ్మయ్య దానితల పట్టుకోగానే విడిపించుకునేందుకు అటూ యిటూ పెనగులాడటంలో ఆ పిలక కాస్తా తిమ్మయ్యగుప్పెట్లోకి కుదుళ్లతోకూడా వూడి చక్కావచ్చింది.

“చచ్చానో నాయనా!” అని అరుస్తూ చయనులభూతం, తిమ్మయ్యను వదిలి లేచి నిలబడింది. ‘బతికానా బాబూ’ అను కొంటూ తిమ్మయ్య లేచినిలబడ్డాడు. వూడి వచ్చేసిన భూతంపిలక యింకా తిమ్మయ్య వేళ్ళపండునే వుంది.

“తిమ్మయ్యా! నా పిలక నాకిచ్చేయ్యా. నిన్నేమీ చేయను” అంది భూతం. తిమ్మయ్యకు ఆ మాటల్లో ఎక్కడలేని ధైర్యం కలిగింది. “ఉహూ! యివ్వను, నీ పుటం అరుస్తా చూడు!” అంటూ పరకళ్లు తీశాడు తిమ్మయ్య. చయనుల భూతం విడుస్తూ మళ్ళీ యిలా అన్నది:

“తిమ్మయ్యా! ఆ పిలక నీకెందుకూ పనికిరాదు. అది లేకుండా నేను తక్కిన భూతాలదగ్గరకు వెళ్ళానంటే—అవన్నీ నన్ను కాకిని పొడిచినట్టు పొడుస్తయ్! పైగా నా బలమంతా అందులోనే వుంది.”

“అహూ! అదా కథ! యిందాకటినుంచి అమాట చెప్పావే కామా?” అంటూ తిమ్మయ్య ఎగిరి గంతేసి భూతంభుజాల మీదికిఎక్కి కూర్చున్నాడు.

పిలకకాస్తా తాగుబోతు తిమ్మయ్యచేతి లోకి వూడిరావడంతో శక్తిఅంతా వుడిగి పోయిన భూతం, ఇక తిమ్మయ్యని ఏమీచేయ లేకవిడుస్తూ కాళ్ళావేళ్ళా పడసాగింది.

“భుజంమీదినించి దిగి, నా పిలక నాకు ఇచ్చేశావంటే, నీకు ఈ పొడుపడిన శిథిలాల్లోంచి ఒక లంకెవీబిందే తెచ్చియిస్తాను. బిందెనిండా మొహరీలూ, సారీలూను. నీ

దరిద్రమంతా తీరిపోతుంది!” అంటూ ఆశ పెట్టి, మళ్ళీ బతిమాలింది భూతం.

ఆ మాటలు వినగానే తాగుబోతు తిమ్మయ్యకు ఎక్కడలేని ఆశ కలిగింది. యీదెబ్బతో మనం చుట్టుపట్ల గ్రామాలన్నీ చీకి పెద్ద జమీందారే ఐపోవచ్చుకదా అనుకున్నాడు.

“సరే, ముందు ఆ లంకెణిబిందె ఏదో తిసుకురా! తరవాత నీ పిలక ఇచ్చేయ్యటం మాట ఆలోచిద్దాం” అన్నాడు తిమ్మయ్య. తీరా నమ్మి, చేతిలో పిలక కాస్తా ఇచ్చేస్తే, తిరిగి భూతం పుంజుకుని తన గొంతు పిసి కేస్తుండేమో అనే ముందుకలోచనతో ఇలా అన్నాడు. ఏమీ అంటే, ఈ మోసకారి భూతాల స్వభావం తిమ్మయ్యకు ఇంతకు ముందే బాగా అనుభవం వున్నది.

చడిచప్పుడులేకుండా చయనులభూతం ఆ శిథిలాల్లోకి వెళ్లి తళతళమెరుస్తూన్న ఒక పెద్ద యిత్తడిబిందె తెచ్చింది. దాని మూత తీసిమీసై ధగధగమెరుస్తూ అన్నీ బంగారు నాణాలే!!

“ఇక నా పిలక నాకిచ్చేయ్ మరి!” అన్నది చయనులభూతం. తిమ్మయ్య కాసేపు ఆలోచించి—

“అలా కుదరదు. పిలక కాస్తా యిచ్చేసిన తరవాత నాగొంతుపట్టుకు పిసికేస్తే నేనేం చేసేది? భూతాల్ని నమ్మగూడదంటారు పెద్దలు. కనక, యీ లంకెణిబిందెను సరాసరి నాయంటికి చేరవేసేయ్యి. తరవాత నీపిలక నీకు యిచ్చేస్తాను” అన్నాడు.

పాపం, చయనులభూతానికి అడకతై రలో యిరుక్కున్నట్టయింది. తన కర్మానికి ఏడుస్తూ, లంకెణిబిందె ఎత్తుకుని తాగుబోతు తిమ్మయ్యవెనకే అతని గ్రామానికి బయలుదేరింది.

తిమ్మయ్య వుండే పూరిపాక ఆ గ్రామానికి ఒక పక్కగా వుంటుంది. చీకటి మరుగున

ఎవరూ చూడకుండానే యింటికి చేరాడు. భూతం భుజాన్నుంచి లంకెణిబిందె దించు కుని యింట్లో భద్రపరుచుకున్నాడు. తరవాత అతడికి ఒక తమాషాచేయాలని బుద్ధి పుట్టింది :

భూతానికి తెల్లవార్లూ పిలక ఇవ్వకుండా వుంటే— ఎక్కడికి పోకుండా వాకిట్లోనే పడివుంటుంది. తెల్లవారి గ్రామస్థులందరికీ తన సాహసకృత్యం ప్రదర్శించి భూతాన్ని కూడా వేడుకగా చూపెట్టవచ్చు అని.

“యిక వెళ్తా, నాపిలక యిచ్చేసేయ్!” అన్నది భూతం.

తిమ్మయ్య ఆలోచిస్తూనే భూతంకేసి చూశాడు. కాళ్ళకి పావుకోళ్ళు, పైన పండితశాల్వా, చెవులకు మెరుస్తూన్న కుండలాలూ—అంతా ఒక పండితుడిలాగా కనబడింది.

యిలాంటి రూపంలో వున్న భూతాన్ని చూసి గ్రామస్థులు నిజంగా పండితుడే

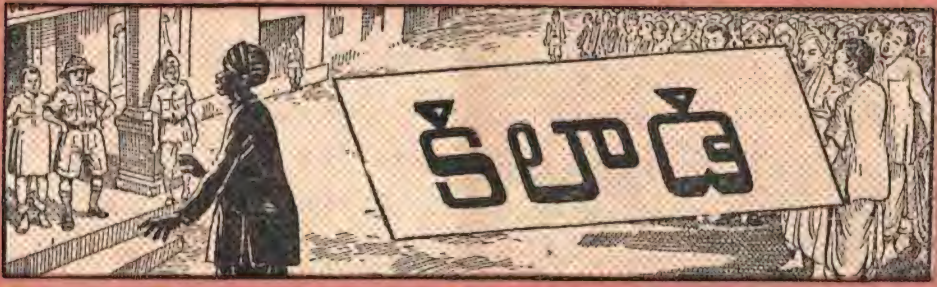
అనుకుంటే, తనకు తన్నులు తగుల్తాయనీ, పైగా లంకెణిబిందె సంగతి బయట పడితే తనకే ప్రమాదమనీ దూరం అలోచించాడు తిమ్మయ్య.

అప్పుడు తలుపు ఓరగా వేసి సందులో నుంచి పిలక బయటికి గిరాటువేసి, “యిక ఛా! ఇక్కణ్నుంచి!” అంటూ తలుపులోపల గడివేసేసుకున్నాడు తిమ్మయ్య.

అప్పుడు అచయనుల భూతం తన పిలక తీసుకుని “బతికి పా య్యావు లే తిమ్మయ్యా. కానీ, ఎన్నడైనా మళ్ళీ పరిశ పాడు ప్రాంతాల్లో కనబడ్డావో, జాగర్ర...!” అంటూ హుంకరించి వెళ్ళిపోయింది.

లంకెణిబిందెల్లో వున్న మొహరీలూ, సారీలూ కరిగించి బంగారంగా అమ్మేసి, కొద్దికాలంలోనే తాగుబోతు తిమ్మయ్య సాహుకారు తిమ్మయ్యగా మారి, కొట్లకు పడగలెత్తాడు. ఏమైనప్పటికీ, అతడు మరెన్నడూ పరిశపాడువైపుమాత్రంపోలేదు.

బాబూలాల్ అప్పుడే వూరినుండి వచ్చి, బండి దిగాడు. దిగి, తన షాపులోకి వెళ్ళడా మని లోపలికి పోయాడు. కాని, వెళ్ళటానికి వీలులేదని పోలీసులు అటకాయించారు.

బాబూలాల్ ను అటకాయించటం మనోది సామాన్యవిషయమా?—అతడు గొప్ప సాపు కారు. అతనిది పేరుపొందిన షాపు. ఊళ్లో విద్యార్థుల దగ్గరనించి పెద్దఉద్యోగస్థుల వరకూ అతని షాపులోనే సామానులు తీస్తారు. బాబూలాల్ అంటే అంత ఘరానా, అంత సమ్మకమున్ను.

ఇలా తన షాపులోకి తననే వెళ్ళనియక పోవటం, ద్వారంవద్ద పోలీసులు బందో బస్తుగా వుండటం, చుట్టూ అనేకమంది జనం మూగివుండటం—ఇదంతా చూడగా అతనికి ఆశ్చర్యాన్ని కలిగించింది.

అంతలో బాబూలాల్ కొడుకు 'మా నాయన సార్! మా నాయన వచ్చార్ సార్!!'

అంటూ, సబినస్పెక్టరును వెంటబెట్టుకొని గుమ్మంవద్దకు వచ్చాడు. ఇన్స్ పెక్టర్ చెప్పగా, పోలీసులు బాబూలాల్ ను లోపలకు వదిలారు.

అప్పుడు షాపులోపల విచారణ జరిగింది. ఎవరికి తెలిసిన విషయాలు వాళ్లు పూస గుచ్చినట్టు ఆధికారికి సంజాయిషీలు చెప్పకొన్నారు. వాళ్లువాళ్లు చెప్పిన వాజ్మూలాల్ న్ని పోలీసు కట్టలుకట్టలుగా కాగితాల పైన రాసుకొన్నాడు.

షాపు యజమాని ఐన బాబూలాల్ ఊరు వదిలివెళ్ళి పదిరోజులకుపైస అవుతుంది. ఇక్కడ బండి దిగినతరువాత ఏమి చూచాడో అది తప్ప, అతనికి మరేమీ తెలియదు. ఈ మాటలే చెప్పాడు. వ్రాత మూలకంగాకూడా వాజ్మూలం ఇచ్చాడు.

తరువాత బాబూలాల్ కొడుకు తనను ఎరిగిన విషయాలు ఇలా చెప్పాడు :

'తెల్లవారివచ్చి చూస్తే, తలుపు లూతాళాలూ ఎక్కడివక్కడనే వున్నాయి. పాపులో నిన్నరాత్రి అంగడి మూసేటప్పటికి వుండే సామాను ఉదయానికల్లా మాయమయింది' అని లెక్కలతోసహా వివరాలతో సహా విప్పిచెప్పాడు.

పైగా, పట్టీలు దాఖలామూచి, పోయిన సామానులు కచ్చితంగా బాబితా తయారు చేసి యిచ్చాడు.

అసలిప్పుడు నడుస్తున్న కేసు ఇదే. అనగా, బాబూలాల్ పాపులో ఆకస్మికంగా చోరీ జరగటం, చోరీజరిగిన చిన్నెలు ఏమీ కనపడకపోవటమున్ను.

కాపలా కాసే ఘూర్థావాడిని అనుమానించి కైదుచెయ్యమన్నాడు అధికారి. అలానే చేశారు. 'నా కేపాపం తెలియ'దని మొరపెట్టుకొన్నాడు ఘూర్థావాడు. అయినా పోలీసులు వదలలేదు.

అక్కడినుండి బాబూలాల్ సామగ్రి వుండే గొవాములవద్దకు పోయి పరీక్షచేదామని సిద్ధంచేసుకొంటున్నారు పోలీసులు.

పోలీసువారి పని మరేమీలేదుకదా అని బాబూలాల్ అధికారి ఆనుజ్ఞపైన మామూలుగా తన స్థానంలో కూర్చున్నాడు. వ్యాపారం యధాప్రకారం సాగిపోతున్నది. ఇంతలో—ఒక దర్జాపురుషుడు లోపలికి వచ్చి, నవ్వుతో బాబూలాల్ను పలికరించి, యోగక్షేమాలు కనుక్కొన్నాడు. పాపులో చోరీపోయిందనీ, పోలీసుఘర్షణ జరిగిందనీ విని చాలా విచారించాడు.

కుశలప్రశ్నలు వేసుకోవటం అంతా ఐనతరువాత, 'భాయీ, బాబూలాల్!—ఇవాళ ఇంటివద్దనుంచి తంత్రి వచ్చింది. ఈ మెయిల్లో జరుగురుగా నేను మామూలు పోతున్నాను. నిన్న సాయంత్రం ఇక్కడ పెట్టిపోయిన సామాన్లు పెట్టె తెప్పించుతారా?' అని అడావిడిగా అడిగాడు.

అప్పుడు బాబూలాల్ అధికారివద్దకు పోయి, ఫలానా పెట్టెకు స్వంతదారు వచ్చాడని, దానిని వానికి ఇచ్చేయ్యటానికి ఉత్తరువు యిమ్మనీ కోరాడు. అధికారి వచ్చి పెట్టె పరీక్ష చేయగా, తాళంవేసివున్నది. 'సరే, పట్టుకొని వెళ్లు' అన్నాడు.

పెట్టె పట్టుకువెళ్లెందుకు బండివాళ్లు నలుగురు వచ్చారు. భారమైన ఆ పాడుగు పాటి జాజిపలకల పెట్టెను మొయ్యలేక మొయ్యలేక గుమ్మం యివతలదాకా ఎలానే లాక్కువచ్చారు. వాళ్ళు ఎంత జాగ్రత్తగా ఎత్తినా, చెయ్యిజారి, పెట్టె కింద పడి, గొప్ప శబ్దమైంది.

శబ్దంతోపాటు మనిషికేక వినిపించింది. అధికారి అశ్చర్యపడి, ఆ పెట్టెను బద్దలు కొట్టించగా పెట్టెలోపల పడుకొనివున్న ఒక పిల్లవాడు కనిపించాడు. వాడిచుట్టూ సామానులు పొందికగా పేర్చివున్నాయి !!

ఆపెట్టెను పరిశోధించగా, తాళంవేసుకునే రంధ్రం పైకి కనపడినప్పటికీ, తాళం మట్టుకు లోపలినించే వేసుకునే ఏర్పాటు కలిగివున్నది.

ఇదంతా కనిపెట్టి చూస్తూన్న అధికారి ఈలకొట్టేసరికల్లా, పోలీసులు వచ్చి ఆ దర్జా

పురుషుణ్ణి, పెట్టెలోపల పడుకున్న ఆ పిల్లవాడినీ కైదుచేశారు. ఘోర్థానువిడిచిపెట్టారు.

తరువాత పూర్తిగా విచారణ జరిగింది. బాబూలాల్ కొడుకు పోయినవని చెప్పిన షాపుసామానులు అన్ని ఆతడు దాఖలు చేసిన జాపితాప్రకారం ఆ పెట్టెలో దొరికినై. ఒక్కటి పోలేదు.

కొన్నాళ్లనుండి పెద్ద వర్తకునిలాగా నటించి, నమ్మకం కలిగించి, మోసం చేస్తూవున్న ఈ కిలాడిలు ఇలానే దొంగనాటకమాడే పాతకేడిలని వెల్లడైంది.

నాటినుండి ప్రతిపట్టణంలోనూ వర్తకులందరూ చాలా జాగ్రత్తగా ఉంటూవచ్చారు.

వదిన గొప్పది

అనగనగా ఒక పూరు. ఆ పూరిలో సరసాని సంగన్న తమ్ముడు రంగన్న అనేవాడు ఉంటున్నాడు.

అతడు రోజూ ఏడు పాలిమేరలు తిరిగి, ఏడు గడ్డిమోపులు తెచ్చి మెయ్యంగా, ఏడుదొడ్ల పశువులు మెయ్యంగా, అవి ఇచ్చే పాలను ఏడుపూళ్ళజనం అమ్ముకు జీవిస్తూ వచ్చారు.

ఒక రోజున, మన రంగన్న గడ్డిమోపులు తెచ్చి ఇంటిదగ్గర పడవేసి, 'వదినా!-కాసిన్ని మంచిసిక్లు ఇవ్వు' అన్నాడు.

అందుకు వదినె 'ఒహా!—నీవుగాంగ తెచ్చినావీ మహా లావుమోపు. ముంచుకు తాగవయ్యా' అన్నది.

రంగన్న నిర్ధాంతపోయాడు. 'అరె, నేను ఏడు పాలిమేరలు తిరిగి ఏడు గడ్డిమోపులు తెస్తే, ఏడు దొడ్ల గేదెలు మెయ్యంగ, ఏడు పూళ్ళ జనం వాటి పాలను అమ్ముకు

జీవిస్తున్నారే. ఇంతగా కష్టపడ్డా నాకు మా వదిన మంచిసిక్లయినా ఇచ్చిందికాదే' అనుకుని, తనంతట తనే నీళ్ళు ముంచుకు తాగి,—అడవివెంట వెళుతున్నాడు!

కొంతదూరం వెళ్ళేసరికి, ఒక రయితు కాళ్ళు నాగలిమీదా, మెడ మేడిమీదా పెట్టి నవ్వుతూ అరక దున్నుతున్నాడు.

రంగన్న చూచి 'ఓ రైతా!—నేను వెళ్ళటం నీకూ ఆశ్చర్యంగా ఉన్నట్టుందే!' అన్నాడు. 'నీవు వెళితే నాకేమయ్యా?' అన్నాడు రైతుకుర్రవాడు.

'అయితే, మరి నీవెందుకు నవ్వుతున్నావు?' అని అడిగాడు, రంగన్న.

'అ—ఏమీ లేదు. గోల్కొండదగ్గర వీధి వాటకం వేస్తున్నారు. అక్కడ హాస్యంచూసి నవ్వుతున్నా' నన్నాడు రైతుకుర్రవాడు.

'ఐతే, నువ్వు చాలా గొప్పవాడివల్లే వున్నావే!' అన్నాడు రంగన్న.

అందుకు రైతుకుర్రవాడు, 'నేనేమి గొప్పలే! యెక్కడో సరసాని సంగన్న తమ్ముడు రంగన్న చాలా గొప్పవాడంట!!' అని చెప్పాడు.

"ఓయీ, నీయిల్లు బంగారంకానూ, ఆ సరసాని సంగన్న తమ్ముడు రంగన్నను నేనేనేయ్!" అన్నాడు రంగన్న.

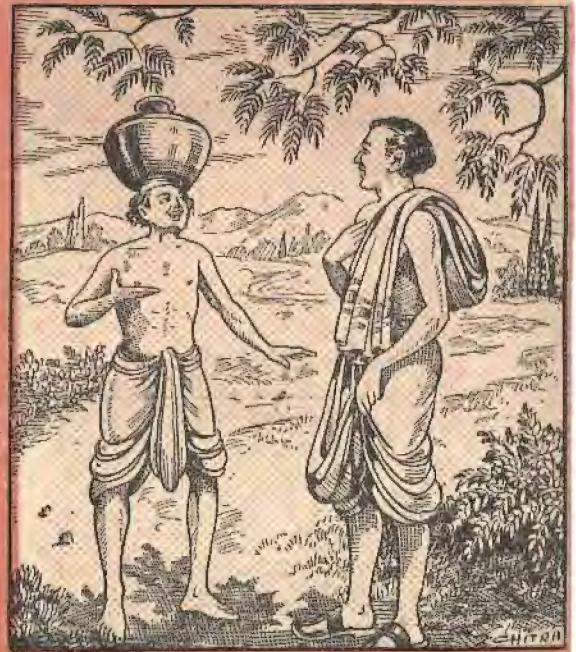
'అయితే, నేనూ నీవెంటవస్తా'నంటూ, రైతుకుర్రవాడు రంగన్నవెంటబయల్దేరాడు.

అలా కొంతదూరం వెళ్ళినతరువాత ఒక మంగలిచిన్నవాడు కనిపించాడు. అతడు కాశీతీర్థం రామేశ్వరానికి, రామేశ్వరతీర్థం కాశీకి నిద్రచేయకుండా తీసుకవస్తున్నాడు.

రంగన్న ఆ చిన్నవాడిని చూచాడు. ఆ మంగలిచిన్నవాడు చేస్తూవున్న పనికూడా చూచాడు. చూచి, 'నీవు చాలా గొప్పవాడి లాగా ఉన్నావే!' అన్నాడు.

అందుకు ఆ చిన్నవాడు 'నేనేపాటి గొప్పవాడిని? ఎక్కడో సరసాని సంగన్న తమ్ముడు రంగన్న యెంతో గొప్పవాడని అందరూ అనుకుంటారు' అని చెప్పాడు.

'ఆ రంగన్నని నేనేనేయ్' అని చెప్పగా, మంగలి చిన్నవాడూ రంగన్నవెంట బయల్దే రాడు. ముగ్గురూ కలిసివెళుతున్నారు.

వెళ్ళగా వెళ్ళగా, కొంతదూరంలో ఒక ఎరుకల పిన్నవాడు నవ్వుతూ కనిపించాడు.

వాడినిచూచి రంగన్న 'అబ్బాయీ! మేమువెళ్ళటం నీకుకూడా అశ్చర్యంగానే వున్నదా?' అనిచెప్పి అడిగాడు.

అందుకు ఆ ఎరుకల పిన్నవాడు 'మీరు పోతే నాకేం?' అని బదులుచెప్పాడు.

'ఐతే, మరి ఎందుకు నవ్వుతున్నావు?' అంటూ మళ్ళీ అడిగాడు రంగన్న.

'ఏమీలేదు. నేను ఏడు నెలలనాడు బాణం వదిలితే, అది యిప్పుడు ఒక పిట్టని చంపి తెస్తున్న'దన్నాడు.

“అయితే, నీవూ చాలా గొప్పవాడల్లనే ఉన్నావే!” అన్నాడు రంగన్న.

అప్పుడు ఆ పిన్నవాడు ‘ఓ దొరా!— నేను ఏమి గొప్ప? ఎక్కడనో సరసాని సంగన్న తమ్ముడు రంగన్న ఉన్నాడంట, ఆయన చాలా గొప్పవాడంట!’ అన్నాడు.

‘ఆ రంగన్నని నేనేనోయి అబ్బాయి!’ అని చెప్పేసరికి, ఆ ఎరుకలపిన్నవాడు కూడా రంగన్నవెంట బయల్దేరాడు.

ఇలా నలుగురూ వెళుతూవున్నారు.

వారు వెళుతూ వెళుతూ ఒక రాజుగారి పట్టణం చేరుకొన్నారు. ఆ పట్టణంలో పరిస్థితి యెలావున్నదీ అంటే—

పట్టణం వీలే రాజుకు రాచపుండు పుట్టింది, ‘నయంచేసినవాళ్ళకు మా అమ్మాయినిచ్చి పెళ్ళిచేసి, అర్థరాజ్యంతో పట్టంకడతాం’ అంటూ చాటింపించారు.

ఈ చాటింపు విని, వాళ్ళు నలుగురూ ఆలోచించుకున్నారు.

ఆలోచించుకొనేటంతలో రంగన్న లేచి మంగలిచిన్నవానితో ఇలా అన్నాడు: ‘ఓయీ మంగలిచిన్నవాడా!— నీవు కాశీతీర్థం రామేశ్వరానికి, రామేశ్వరతీర్థం కాశీకి తెచ్చేవాడివికద! ఇప్పుడు సత్వరంగా వెళ్లి, ఆ తీర్థం తీసుకురావలసిందని చెప్పాడు.

“‘సరే’ నంటూ మంగలిచిన్నవాడు బయల్దేరిపోయాడు. తీర్థం తీసుకువస్తున్నాడు. ఐతే—కాశీ పుట్టినప్పుడే నది పుట్టింది. నది పుట్టినప్పుడే వన్నెండ్రు నాగేశ్వరుల నాగేంద్రుడు పుట్టాడు. ఆ నాగేంద్రుడు కాశీపట్టణానికి కావలా కాస్తున్నాడు. అందుచేత, తీర్థం తెచ్చే ఆ మంగలిచిన్నవాడిని కాటు వెయ్యాలని నాగేంద్రుడు వెనకాతలే వస్తున్నాడు. మంగలిచిన్నవాడు దానిని చూడనేలేదు. కొంతదూరం వచ్చేసరికి, పాము బుసలకి వాడు అలిసిపోయి, ఒక చెట్టుకింద విశ్రమించాడు.

ఆ పాము వచ్చిచూచి, నిద్రించేవాడిని చంపకూడదుకదా అని, చుట్టు చుట్టూ తిరుగుతున్నది.

ఇక్కడ ఇలా వుండంగా, అక్కడవాళ్లు 'ఇంకా మంగలి చిన్నవాడు రాలేదేమీ' అని అనుకొంటున్నారు.

ఇంతలో రంగన్న ఇలా అన్నాడు; 'ఓ రైతుకుర్రవాడా! నువ్వు అల్లంత దూరాన వుండే గోల్కొండలోని హాస్యం చూచి నవ్వావే! ఇప్పుడు మన మంగలిచిన్నవాడు ఎక్కడ వున్నాడో చూడు' అన్నాడు.

రైతుకుర్రవాడు చూచి ఇలా చెప్పాడు: 'ఇంకేముంది! మంగలి చిన్నవాడు సిదుర పోతూవున్నాడు. అతనిదగ్గర వన్నెండు శిరస్సుల నాగేంద్రుడు, లేవంగానే కాటు వేయాలని చూస్తూవున్నాడు,' అని చెప్పాడు. అప్పుడు ఎరుకల పిన్నవాడిని పిలిచి ఇలా అన్నాడు రంగన్న:

'ఓ ఎరుకలపిన్నవాడా!— నీవు ఏడు నెలలనాడు వేసిన బాణం పిట్టని చంపి తెచ్చిందికద! నువ్వు ఇప్పుడు, మన మంగలి చిన్నవాడిదగ్గర వున్న నాగేంద్రుణ్ణి చంప వలసింది' అని. 'సరే'నని బాణం ఎక్కుపెట్టి వేసినాడు ఎరుకలపిన్నవాడు.

అంబు పోయి పామును తునాతునకలు చేసివేసింది.

మంగలిచిన్నవాడు 'అబ్బా, యెంత నిద్రపోయాను!' అంటూ లేచి, పక్కకు చూచాడు. ఇంకేముంది, వన్నెండు శిరస్సుల నాగేంద్రుడు తుండెతుండేలుగా పడివుండే!

సరేననుకుని, అక్కడినుండి లేచి, మళ్ళీ కాశీవెళ్లి తీర్థం తీసుకవచ్చి, రాజుగారి రావ వుండుకి మూడుమార్లు రాశాడు, మంగలి చిన్నవాడు. వుండు మానిపోయింది.

అప్పుడు రాజుగారు 'అయితే, మీ నలుగురిలో మా అమ్మాయిని యెవరు పెళ్ళిచేసుకుంటారా?' అని అడిగారు.

అందుకు యెరుకలపిన్నవాడు 'ఓ రాజా!—మా అందరికంటె పెద్దవాడు సర సాని సంగన్న తమ్ముడు రంగన్న. ఆయనకే ఇచ్చి వివాహంచేయండి!' అన్నాడు. 'అలాగే' అన్నారు రాజుగారు.

రంగన్నకి రాజకుమార్తెకూ మహా వైభవంగా పెళ్ళి జరిగింది.

మరి కొద్దిరోజులకల్లా రంగన్న పూను కొని, తన స్నేహితులు ముగ్గురుకీ పెళ్ళిళ్లు చేశాడు. తరువాత వాళ్లు 'ఓ రాజా!—మేము మాయిళ్ళకు వెళ్ళుతా' మన్నారు.

'సరే' నన్నాడు రాజు.

అప్పుడు వాళ్లు ఒక సారకాయ తెచ్చి, దానిలో బండ్లూ ఎడ్లూ సామానులూ అమర్చి, తరువాత భార్యాభర్తలూ కూర్చోని,

'రాజా!—ఈ సారకాయలోకి నీళ్ళు రాకుండా, వాడి కీలు రాయించి సముద్రంలో వదిలిపెట్టించండి' అన్నారు.

అలాగే చేశాడు రాజు.

సారకాయ సముద్రంలో పోతూవుంటే దానిని ఒక చేప మింగింది. ఆ చేప అలా పోతూవుంటే దానిని ఒక కొంగ మింగింది. మింగి, ఒక చెట్టుమీద కూర్చున్నది.

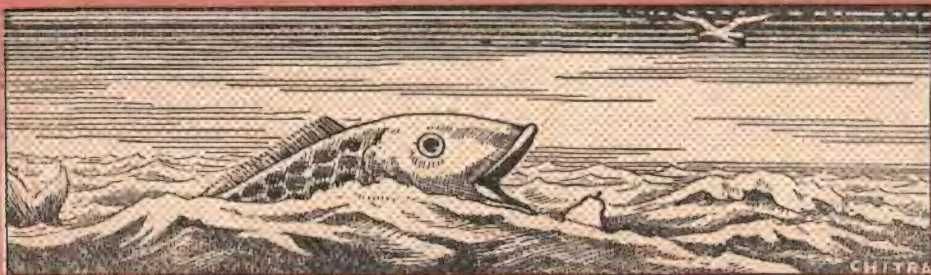
కొంగ కూర్చోగానే ఆ చెట్టుకొమ్మ వళవళమని విరిగి చక్కాపోయింది.

ఇంతలో సరసాని సంగన్న భార్య వదికి నీళ్ళకొచ్చింది. చచ్చిపడివున్న కొంగను చూచి, ఎడమచేతితో ఇంటికి తీసుకెళ్ళి కోసింది. కోస్తే దానిలోపల చేప అగు పడింది. చేపను కోసింది. లోపల సారకాయ కనిపించింది. కాయ పగలగొట్టింది.

పగలగొట్టేసరికి, అందులో ఉన్నవాళ్లంతా బయటికి వచ్చేవారు.

అప్పుడు రంగన్న, వదినను చూసి సిగ్గు పడి ఇలా అన్నాడు: 'వదినా, నీవు చాలా గొప్పదానివి. నేనేమి గొప్పవాడిని!' అంటూ, తల వంచుకున్నాడు.

కథ కంచికి, మనమింటికి.

పుష్కరద్వీపం, క్రౌంచద్వీపం ఇరుగు పొరుగులు. క్రౌంచద్వీపపు రాజుకు అన్ని దేశాల రాజులూ మిత్రులయ్యారుగాని పుష్కరద్వీప రాజు మాత్రం కొరికరాని కొయ్యగా ఉండిపోయాడు. అతన్ని బుట్టలో వేసుకోవటం ఎలాగా అని ఆలోచనలో పడ్డాడు క్రౌంచద్వీప ప్రభువు.

ఈ పని నిర్వహించటానికి సమరుడు ఎవరూ అని ఆలోచించి, చివరికి మహా మంత్రి అయిన దూరదర్శిని పుష్కర ద్వీపానికి రాయబారిగా పంపాడు.

పుష్కర ద్వీప రాజుకు తను మహా తెలివితేటలు గలవాణ్ణి అని విపరీతమైన గర్వం, అహంభావమున్ను. అందుచేత, అ వచ్చిన దూరదర్శిని హడలగొట్టి సాగనంపా లని అనుకున్నాడు.

దూరదర్శి కోటసింహద్వారం దగ్గరకు వచ్చాడో లేదో, భటులు గబగబా తలుపులు

మూసివేశారు. సింహాసనంమీద రీతిగా కూర్చోని ఇదంతా చూస్తున్నాడు మహారాజు.

రాజును చూడగానే దూరదర్శి క్రింద నుంచే పందనం చేశాడు. రాజు వెకలిగా నవ్వుతూ 'ఎయ్ మంత్రి! అదిగో ఆ పెద్ద తలుపులకు పక్కగా కుక్కలు ప్రవేశించే కంత ఉన్నది. అందులో నించి దూరి రావయ్యా పైకి' అన్నాడు, సింహాసనంలో కూర్చోనే. చుట్టూ వున్న పరివారమంతా 'భలే భలే' అన్నారు.

అప్పుడు మహామంత్రి 'చిత్తం, హుజూర్' అంటూ 'ప్రభూ! మీది ఎవళ్ళకు సంబంధించిన దేశమైతే వాళ్ళందరూ పోయే ద్వారాన్నే పోతాం. మనుష్యుల దేశమైతే వాళ్ళ వాకిలిగుండా వెళ్తాం. మీది కుక్కల రాజ్యం అయితే అ ద్వారంగుండా రావటానికి నాకేం అభ్యంతరంలేదు' అని చల్లగా అనేసరికి రాజు మొఖం తెల్లబడింది.

‘అరే, తప్పించుకున్నాడురా!’ అనుకొని రాజు వానిని సింహద్వారాన్నే రప్పించి, కుర్చీ వేయించి పక్కన కూర్చోపెట్టుకొన్నాడు.

చూస్తే, దూరదర్శి చాలా పొట్టివాడు. ఆ కుర్చీలో సగానైనా రాలేదు. మళ్ళీ అవమానించాలని మనసుపుట్టి. ‘ఏమయ్యా! మంత్రి! మీ బుద్ధులకుమల్లనే మీరాజ్యంలో మనుషులూ పొట్టివాళ్లేనా?’ అన్నాడు రాజు.

తపీమని మంత్రి సమాధానంచెప్పాడు: ‘రాజా! మాదేశంలో రకరకాల మనుషులున్నారు. మతి, మారాజ్యంలో యింకొక నియమంకూడా ఉంది. అల్పులడగ్గరికు పొట్టివాళ్లనీ, గొప్పవాళ్లడగ్గరికి పొడుగు వాళ్ళనీ పంపాలనేది మా దేశాచారం. అందుకనే నన్నిక్కడికి పంపారు’ అనగానే రాజుపని మతాబా కాల్చినట్టయింది.

‘అరి, వీడితప్పాడీయ్యా!’ అనుకొని, అతనికి ఎలా తలవంపు కలిగించటమూ అని

సమయంకోసం ఎదురుచూస్తున్నాడు, రాజు. ఇంతలో కొందరు భటులు ఒక ఖైదీని పట్టుకొనివచ్చి వీడు పుష్కరద్వీపపు వాడనీ, దొంగతనంచేశాడనీ ఫిర్యాదుచేశారు. ‘ఏమయ్యా మంత్రి, మీరాజ్యంలో వాళ్లందరూ చోరులేనా ఏమిటి?’ అన్నాడు రాజుగారు హేళనగా.

మంత్రిమాత్రం తక్కువవాడా? ‘అది కాదు మహారాజా! అది గడ్డ తీసు. ఏ గడ్డ మీద ప్రవేశిస్తే ఆ బుద్ధులే పుడతయ్. మీరాజ్యంలో మావాడికి దొంగతనం అబ్బిందిగాని మాదేశంలో దొంగతనమనేదే లేదు’ అన్నాడు మహామంత్రి. దెబ్బతో రాజుగారికి ససాళానికంటింది. ‘ఈ పుష్కరద్వీపపు వాళ్ళతో కయ్యంపెట్టుకు నెగ్గలేమురా’ అనుకొన్నాడు. అప్పుడు మంత్రిని బహుమతి కోరుకొమ్మనేసరికి ‘రెండు రాజ్యాలూ మైత్రిగా ఉండటమే నాకు కావలసిందన్నాడు దూరదర్శి. అదిమొదలు రెండు రాజ్యాలూ స్నేహంగా ఉంటూవచ్చినయ్.

1

2

నేటి పాపలు

రేపటి పాపాలు

3

4

1. బేబీ నిర్మల

3. చి॥ త్యాగమోహన్

2. చి॥ కల్యాణకుమారి

4. చి॥ శ్రీనివాసమూర్తి

అట్టమించి బాచ్చ

నల్లత్రాచు పాములచే కరిపించినప్పటికి భీముడు లెక్కచేయక, బతికి బయట పడటం దుర్యోధనాదులకు చించుకున్న ట్టయింది.

వీడిని ఎలా నాశంచేయటమా అనే సమస్య వేధింపసాగింది. అప్పుడు, కౌరవపక్షానికి మొనగాళ్లయిన దుర్యోధనుడు, శకుని, కర్ణుడూ, కలిసి తీవ్రంగా ఆలోచించారు. ఒకటి గాకుంటే మరొక టైనా ఫలించవా అని చెప్పి, వారు లక్ష వ్యూహాలు పన్నుకొని కూర్చున్నారు.

భీముడు తిండిపోతు అనీ, వానికి లడ్డూలు యిష్టమనీ తెలిసి, విషపులడ్డూలు ప్రత్యేకించి తయారుచేయించారు. వీటి తోనూ, మరికొన్ని అపురూపమైన భక్ష్యాల తోనూ గంగఒడ్డున వారు గొప్ప విందు ఏర్పాటుచేశారు.

అక్కడ వారందరూ ఆటలాడినంత సేపూ ఆడి, విందు ప్రారంభించారు. విషపులడ్డూలు తింటూన్న భీమునివైపు కౌరవ పక్షియులు చూచారు. అతనిలో ఏమీ మార్పులేదు. ఆ లడ్డూలు తిని, జీర్ణించుకొని, మునపటికంటే ఉత్సా

హంతో వున్నాడు. తరువాత హాయిగా నిద్రించాడు.

నిద్రాస్తూవున్న భీముణ్ణి వారు ఆకస్మికంగా కట్టి, గంగలో తోసివేశారు. ఇప్పుడు భీముడు గంగలో పడిన చేటునకు అడుగున సూదిమొనలు గల అనేకమైన త్రిశూలాలు అమర్చివున్నాయి!

ఇలా పడిపోయిన భీముడు పాతాళ లోకం చేరుకొన్న తరువాత మెలకువ వచ్చి, 'ఇదేమిటబ్బా!—వళ్ళు చల్లగా ఉన్నట్టుందే...' అనుకొన్నాడు.

అక్కడ నాగలోకవాసులు భీమసేనుని ఎంతగానో అదరించారు. అతడు పంచ పాండవులలో ఒకడని తెలిసి, చాలా సంతోషించారు.

వారు ఇచ్చిన సిద్ధరసం సేవించగానే భీమునికి వెయ్యి ఏనుగుల బలం వచ్చింది.

తరువాత నాగుల దీవనలందుకొని, కొత్తతేజస్సుతో ఇంటికి చేరుకునేసరికి, భీమునికోసం బెంగ పెట్టుకొనివున్న అతని ఆత్మీయులంతా సంగతి సందర్భాలు తెలుసుకొని, అశ్వర్థులై, 'ఇదీ వక మంచికే...' అనుకొన్నారు.

ఎవరెన్ని అపదలు తలపెట్టినా, భీమసేనుడు చెక్కుచెదరలేదు.

బెంగల్ తల్లడిల్లిపోతూవున్న పాత ఫాదుషాకు ఆకస్మికంగా ఒక అమరగానం మళ్ళీ వినిపించింది. ఈ పాట సహజంగా బుల్ బుల్ కు దైవం నేర్పిన పాటకాని, కృత్రిమపుపాట కాదు.

అలా పాడుతూ గదిలోపలికి వచ్చి, యాంత్రికపక్షికి పక్కనే వాలింది ఇప్పటి అమరగానం చేసిన అసలు బుల్ బుల్. 'దేవలోకంనంచి దిగివచ్చిన బుల్ బుల్ ! నిన్ను నా రాజ్యం నుండి తరిమివేసి పాపం కట్టుకొన్నాను. నామాట విని, యిప్పుడు మళ్ళీ నాదగ్గరకువచ్చి నన్ను సంతోష పెట్టావు. దుష్టులను దూరం చేశావు. మృత్యువును సైతం పారదోలావు. నీ ఋణం ఎలా తీర్చుకొనగలనో కదా !' అన్నాడు జాలిగా.

ఇలా అంటూవుండగా, ఫాదుషా కన్నులనుండి జలజలమని బాష్పాలు రాలినై. అప్పుడు బుల్ బుల్ 'రాజా ! నాపట్ల నీ ఋణం తీరేపోయింది. నేను మొట్టమొదట గానంచేసినప్పుడు హృదయం కరిగి బాష్పాలు రాల్చినావు. మళ్ళీ ఇప్పుడు రాలుస్తున్నావు' అన్నది. ఈ విధంగా చెబుతూ అది హాయిగా గానం చేసేసరికల్లా ఫాదుషా మైమరచి గాఢనిద్ర చెందాడు. ఉదయానికల్లా నిర్మలంగా, ఆరోగ్యవంతంగా, మేల్కొచ్చాడు.

అట్టచివరి బాచ్చ

ఫాదుషా మేలుకొనేసరికి పరిచారకు లెవ్వరూ లేరు. అందరూ కొత్త ఫాదుషా కొలువులో ఉన్నారు. కాని, ఇక్కడ కిటికీ పైన కూర్చుని అమరగానంచేస్తున్న అసలు బుల్ బుల్ మాత్రం వున్నది. అప్పుడు ఫాదుషా దానితో 'బుల్ బుల్ !—నీవు నావద్దనే వుండిపో. ఈ యాంత్రికపక్షిని వెయ్యిముక్కలు చేసివేస్తా' నన్నాడు, కోపంగా. 'ప్రభూ ! వద్దు. ఒక్క వాగ్దాన మిస్తే, నీవు పిలిచినప్పుడల్లా వచ్చి నేను పాడుతూవుంటాను' అన్నది.

వెంటనే ఫాదుషా లేచి, రాజదుస్తులు ధరించి, ఖడ్గం చేతబట్టి, 'బుల్ బుల్ !—నీకేమి కావాలో కోరుకో' అన్నాడు.

'నేను ఇక్కడ ఉన్నట్టు ఎవళ్లకూ తెలియ నీయకు. ఇదే నా కోరిక' అంటూ అది చెట్టుమీదకు ఎగిరిపోయింది.

అంతలో పరివారంవచ్చి పాతఫాదుషా రాజదుస్తులు ధరించివుండటం చూచి, ఆశ్చర్యపోయారు ! ఫాదుషా ఎవళ్లనూ కోపపడలేదు. తరువాత అనేకవందల సంవత్సరాలు పర్షియాదేశం పాలించాడు. అంతకాలమూ ఆ అసలు బుల్ బుల్ వచ్చి, వాగ్దానంప్రకారం అమరగానంచేసి ఫాదుషాకు ఉత్సాహం కలిగిస్తూవుండేది.

చూ - చిన్ - చౌ

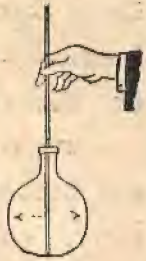
ఈ ఇండ్రజాలానికి - ఇదివరలో ప్రకటించిన 'చైనాకూజా' ఇండ్రజాలానికి చాలా దగ్గరసంబంధం ఉంది. 'చైనాకూజా'లో మాదిరిగా రంగుకూజా కాకుండా దీనికి లోపల పోసిన బియ్యం పైకి కన్పించేట్లు స్వచ్ఛమైన తెల్లకూజా ఉపయోగిస్తే బావుంటుంది. మిగిలిన అంశాల్లో ఈ రెండు గారడీలూ ఇంచుమించు ఒకటే.

దీని విధానం ఇది: తెల్లటి కూజా ఒకటి తీసుకొచ్చి దానినించి బియ్యం పోయ్యాలి. బియ్యం ఇంచుమించు నిండా పోనాక ఇండ్రజాలికుడు 'చాప్స్టిక్'ను అందులో గుచ్చాలి.

ఇండ్రజాలికుడు గుచ్చేటప్పుడు మాయ మంత్రాలు చదివితే ఆ స్టిక్ అందులో ఇరుక్కు పోతుంది.

తర్వాత ఆ స్టిక్ ను పట్టుకుని పైకియెత్తితే దానితోపాటు కూజా కూడా పైకి లేస్తుంది. నేను చాప్స్టిక్ కు బదులు మాయదండాన్ని ఉపయోగించేవాడిని. ఇది వినటానికి ఎంతో ఆశ్చర్యంగా ఉన్నప్పటికీ, చెయ్యటానికి మాత్రం చాలా సులభం. నా ఉద్దేశంలో ప్రతి కుర్రవాడూ దీన్ని చెయ్యవచ్చు.

ఇందులో కిటుకు ఏమీలేదు. బియ్యం నింపిన కూజాలో ఈ చాప్స్టిక్ ను గట్టిగా నొక్కి లోపలికి పోనిస్తే దీనిచుట్టూ ఉండే బియ్యపు గింజలు కూజాలో ఏమాత్రం ఖాళీ అనేది

జాలము

లేకుండా సర్దుకుంటాయి—కనుక స్టిక్ దానంతటదే అందులో ఆడ్డుకుంటుంది.

చూడవచ్చిన ప్రేక్షకులు ఈ సహజమైన సత్యాన్ని ఊహించలేరు. తర్వాత చాప్లిన్ ని తిప్పిలాగితే దానంతటదే

వస్తుంది. మిగిలినదంతా సులభమే. ఆ కూబా, స్టిక్కు, అందులోపోసిన బియ్యం ప్రేక్షకులకు పరిక్షకోసం ఇవ్వవచ్చు. ప్రేక్షకులలో మళ్ళీ ఎవరైనా కుతూహలంతో ఈ ఇంద్రజాలాన్ని చెయ్యదలచుకుంటే ఆక్షతే చెయ్యవచ్చు. ఇందులో కలకం ఏమీ లేదని వారి కప్పుడే తెలుస్తుంది. కాని ఇంత సులభమైనది తమకు అంతవరదాకా తెలియకపోయినందుకు ప్రేక్షకు

లకు తప్పక ఆశ్చర్యమూ వస్తుంది.

ఈ ఇంద్రజాలాన్ని వైనియూ చూ-చిన్-చౌ అనే పేరుతో వ్యవహరిస్తారు.

ఈ గారడనిగురించి పాఠకులు ఇంకా వివరంగా తెలుసుకోదలి 'చందమామ' పేరు ఉదహరిస్తూ సరాసరి ప్రాసెసరుగారికి వ్రాయవచ్చు. ఉత్తరాలు ఇంగ్లీషుభాషలోనే వ్రాయాలి. ఇది ముఖ్యం.

అద్రెసు : ప్రాసెసరు పి. సి. సర్కార్, మెజిషియన్

12/3/A, జమీర్ లెన్, బాలీగంజ్ కలకత్తా - 19

నిన్న - నేడు - రేపు

ఒక లండన్ టీషాపులో ఒక భారతీయుడు, ఒక బ్రిటిష్ దేశస్థుడు, ఒక స్విగ్గో కలిసి టీ పుచ్చుకొంటున్నారు. మూడుకాలాలలోను ఏది మంచిదీ అని ప్రశ్న వచ్చింది. అందుకు ఆ ముగ్గురూ మూడు రకాల జవాబులు చెప్పారు :

భారతీయుడు : మా దేశపు పూర్వపు ఔన్నత్యం చాలా గొప్పది. కనుక పూర్వకాలమే మాకు మంచిది.

బ్రిటిష్ దేశస్థుడు : మాకు పూర్వపు ఔన్నత్యమూ లేదు. రేపటి మాట చెప్పనూ లేము. కనుక నేడే మంచిది.

స్విగ్గో : మా దేశం నిన్నటివరకు అనాగరకమై వుండే. నేడుకూడా వెలుగు ఏమీ కనబడదు, కనుక మంచి ఏమైనా వుంటే ముందుకాలంలోనే.

గతనెల చందమామ 12-వ పేజీలోని 'తప్పపట్టండి' బొమ్మకు సమాధానాలు :

1. రెప్పలమీద కనుబొమలుండాలి.
2. నిమిషాలుచూపే గీతలు ఉండాలి.
3. పెన్నిలు అడుగున ముల్లు అనవాలి తెలియాలి.
4. ఫ్రేముకూ అద్దాలకు కలిపే స్క్రూ ఉండాలి.
5. రోజాపువ్వులకు గులాబి ఆకులే ఉండాలి.
6. నీటిమట్టం గుండ్రంగా కనబడాలి.
7. గాడిదకు తోక పొడవుగా ఉండాలి.
8. మొనరిక ఇంకా రెండు కాళ్లు ఉండాలి.
9. ఆవుకు మరెండు చనుకట్లు ఉండాలి.

ఫాటో వ్యాఖ్యల పోటీ

జనపరి ఫాటోల ఫలితాలు

జనపరినెల చందమామలో ప్రచురింపబడే ఫాటోలకుగాను, మాకు వచ్చిన వ్యాఖ్యలలో ఉత్తమంగా వున్న ఈ దిగువ వ్యాఖ్యలకు బహుమతి యివ్వడమైనది.

వ్యాఖ్యలు :

మొదటి ఫాటో : టాకీలు

రెండవ ఫాటో : మూకీలు

పంపినవారు :

జి. సుబ్బదాసు - టంగుటూరు

బహుమతిపొందిన ఈ వ్యాఖ్యలు, పంపినవారి పేరుతోనూ జనపరి చందమామ ఫాటోల దిగువన ప్రచురిస్తాము. బహుమతి మొత్తం రూ. 10/- జనపరి సంచిక వెలువడిన వెంటనే పంపబడుతుంది.

ఫిబ్రవరి నెలలో

ప్రచురింపబడే ఫాటోల సమానాలు వివరాలతోనూ ప్రక్కపేజీలో చూడండి

ఒక ముఖ్యసూచన :

మీరు పంపదలచుకున్న వ్యాఖ్యలు కార్డు పైననే వ్రాసిపంపాలి. కొందరు కాగితంపైన వ్రాసి కవరులో పంపుతున్నారు. ఇలాంటివి పరిశీలింపబడవు.

ఫోటో వ్యాఖ్యల పోటీ

ఫిబ్రవరి 1953

::

బహుమానం రూ. 10/-

ఫిబ్రవరి సంచికలో వచ్చే ఫోటోలు రెండూ పైన చూడండి.

వీటికి సరియైన వ్యాఖ్యలు కావాలి. వివరాలు ఇవి :-

1. వ్యాఖ్య ఫోటోకు సరిపడేటట్లు వుండాలి.
2. ముచ్చటైన ఒక్కమాటలోగానీ, రెండు మూడు మాటలుగల ఒక చిన్ని వాక్యంతో గానీ వ్యాఖ్య ఉండవచ్చు.
3. అన్నిటికన్న ముఖ్య విషయం : మొదటి ఫోటోకూ, రెండవ ఫోటోకూ కూర్చే వ్యాఖ్యలు రెండూ ఒకదానికొకటి సంబంధించివుండాలి.
4. ఒక్కొక్కరు ఒక్కొక్కసెట్టు వ్యాఖ్యలకంటే ఎక్కువ పంపకూడదు.
5. ఒక కార్డుపైన మీ వ్యాఖ్య, పూర్తిపేరు, విలాసమూ వ్రాసి, మాకు పంపాలి.
6. డిశంబరు 15-వ తేదీలోగా వ్యాఖ్యలు మాకు చేరాలి. ఆ తర్వాత చేరిన వ్యాఖ్యలు పరిశీలించబడవు.
7. మాకు చేరిన వ్యాఖ్యలలోకెల్లా అత్యుత్తమంగా వున్న సెట్టుకు (అనగా రెండువ్యాఖ్యలకు కలిపి) రూ. 10/- బహుమతి ఇవ్వబడుతుంది.

వ్యాఖ్యలు పంపవలసిన ఆద్రసు :-

ఫోటో వ్యాఖ్యల పోటీ :

చందమామ పబ్లికేషన్స్

పడవలని పోస్టు :: మదరాసు - 26.

ವಿಜಯ

ಹಾರಿ ಚಿತ್ರಾಲು

ವಿನ್‌ದಾನಿಕೆ

ವಿಜ್ಞಾನಾನಿಕೆ

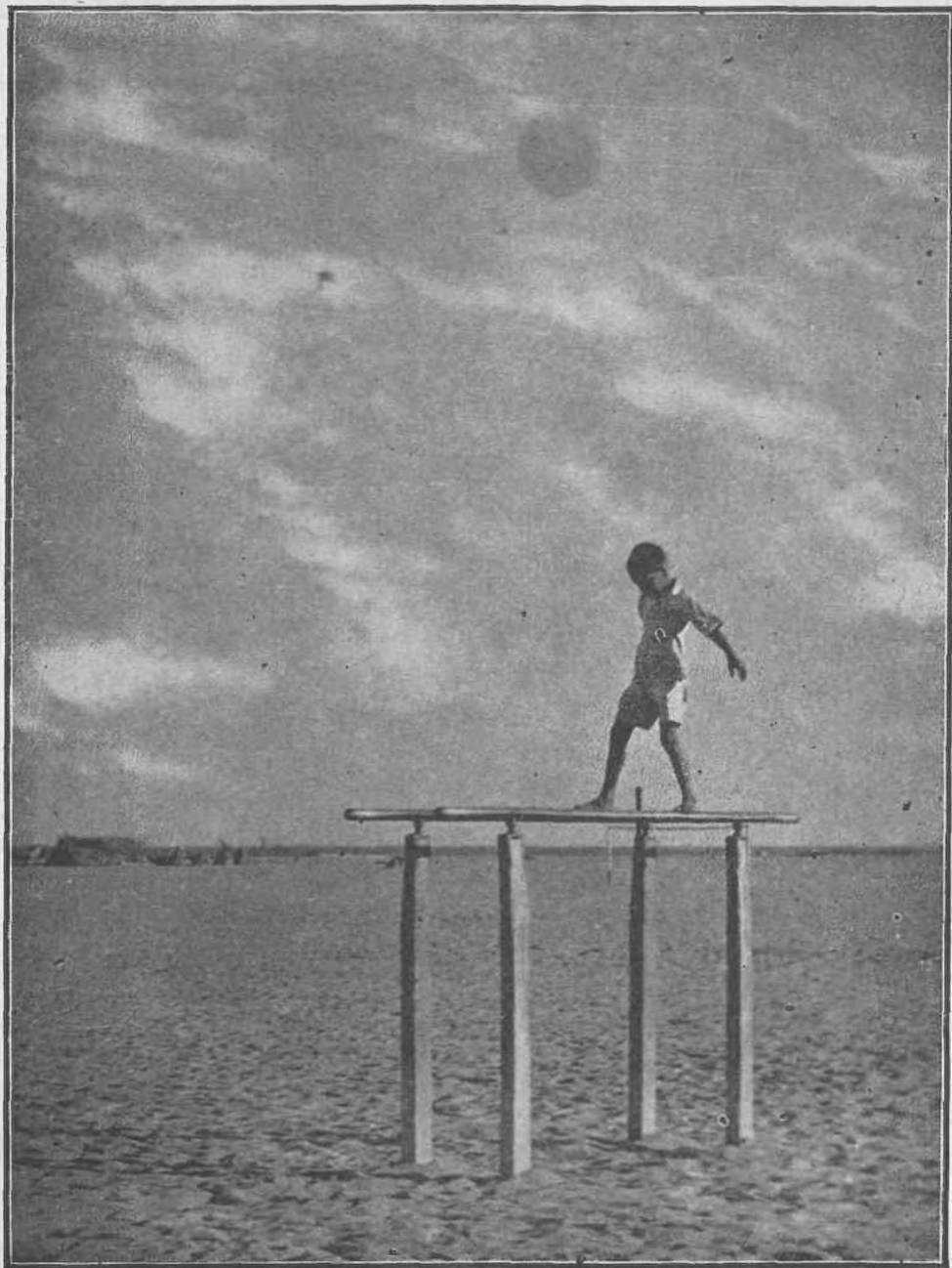
ಸಾಂಕೇತಿಕೆ

VIJAYA PRODUCTIONS LTD.

Lessees of Vauhini Studios

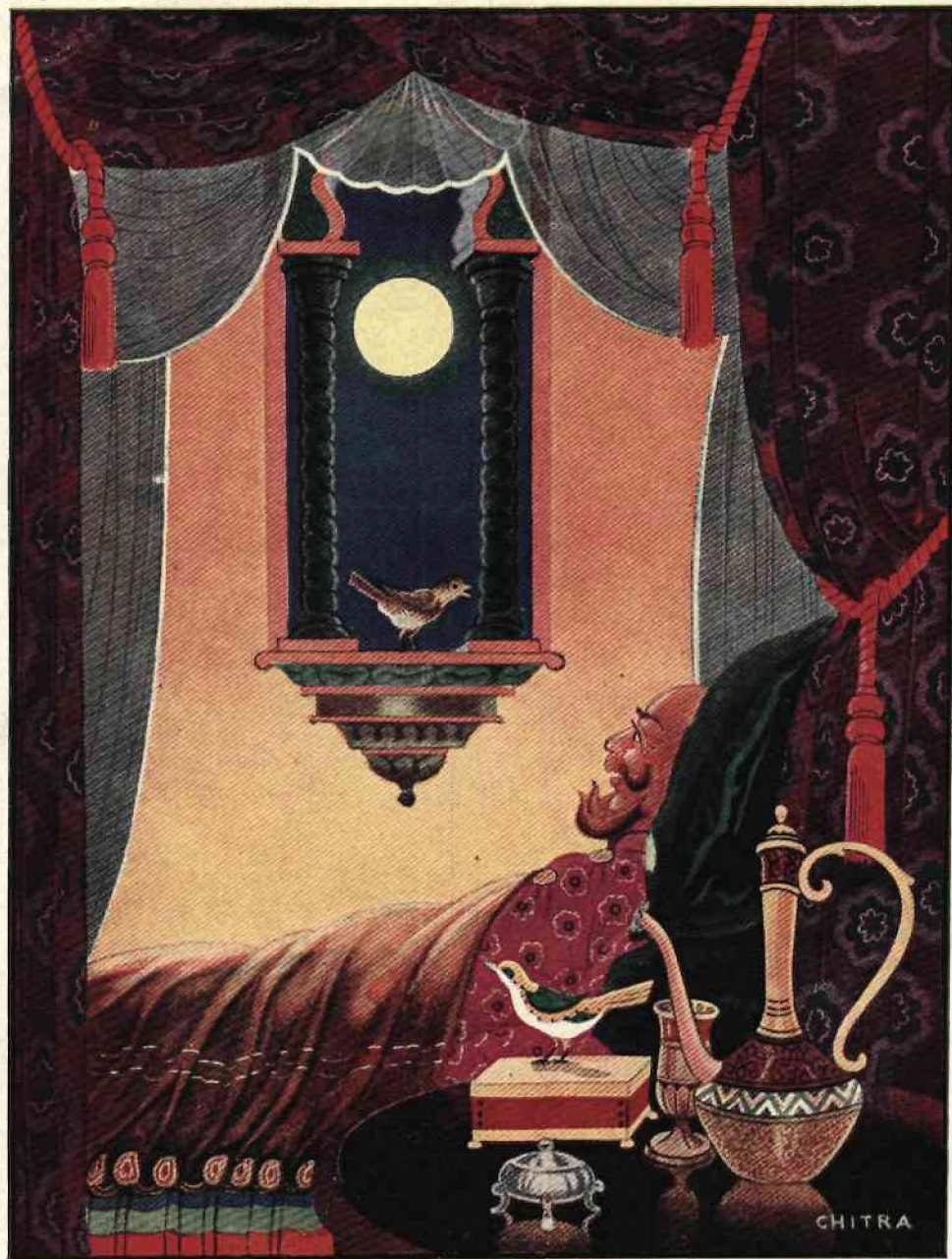
MADRAS - 26

బహుమతి
పొందినవ్యాఖ్య

ప్రధానం

పంపినవారు :
జి. వి. రమణ - ఆనంతపురం

రంగులబొమ్మ కథ — 6 - వ బొమ్మ